

Īsziņas

Piešķir naudas balvas

12.maija Balvu novada domes sēdē deputāti piešķir Balvu Sporta skolas svarcelšanas nodaļas audzēknim Ralfam Boldānam naudas balvu EUR 120 apmērā pēc nodokļu nomaksas par iegūto III vietu 6.starptautiskajās KONYA RUMI jaunatnes sporta spēlēs Turcijā. Tāpat 120 eiro piešķir trenerim Varim Sārtaputnam par audzēkņa sasniegumiem Turcijā.

Cer rekonstruēt kultūras namu

Pagājušās nedēļas nogalē Balvu novada deputāti akceptēja ieceri piedalīties konkursā ar projekta iesniegumu "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana Balvu Kultūras un atpūtas centrā" ar kopējām projekta izmaksām EUR 1 240 393,17 apmērā, no kurām EUR 1 240 393,17 ir projekta attiecināmās izmaksas. Projekta iesnieguma iesniedzēja finansējumu EUR 373358,34 nodrošinās no Balvu novada pašvaldības līdzekļiem. Ja projektu atbalstīs, tad, kā paskaidroja Balvu novada domes priekšsēdētājs Andris Kazinovskis, Balvu Kultūras un atpūtas centrs iegūs otro elpu.

Notiks Iesvētību dievkalpojums

22.maijā plkst. 10.00 Balvu luterāņu baznīcā notiks Iesvētību dievkalpojums.

Atklās velomaršrutu

Velomaršruta "Rypoj vasals!" atklāšanas dienā, 21.maijā, Balvu, Viļakas, Kārsavas, Baltinavas un Rugāju novadi ir sagatavojuši plašu pasākumu programmu ne tikai aktīvajiem velobraucējiem, bet arī citu sajūtu baudītājiem Ziemeļlatgalē. Svinīgais velomaršruta nr.34 atklāšanas brīdis Ziemeļlatgalē notiks plkst. 11.00, kad katrā novadā svinīgi griezis lentu un trasē dosies pirmie velosipēdisti.

Uzvar "Suzuki"

Sestdien notikušajās spiningošanas un velcēšanas sacensībās "Ne asakas!" Balvu ezerā uzvaras laurus plūca komanda "Suzuki", kurā startēja Dzintars Putniņš un Aigars Noviks (noķēra trīs zivis - 2,80 kg). Savukārt lielāko zivi izvilka medņevietis Valdis Prancāns (1,7 kg).

Foto - E. Gabranovs

Aicina būt aktīviem! Balvu teritoriālās invalīdu biedrības vadītāja Marija Duļbinska neslēpj, ka pati savulaik, tā teikt, uz saviem pleciem izjutusi, cik svarīgi nepalikt vienam grūtā situācijā: "Vajag nākt kopā, atrast cilvēkus, kuriem ir līdzīgas problēmas, un runāt, un meklēt to risinājumus. Jebkāds atbalsts ir stimuls virzīties uz priekšu!"

Vēlas līdzdarboties

Edgars Gabranovs

Pagājušās nedēļas nogalē Balvu teritoriālās invalīdu biedrības domubiedru grupa sakopa mežu Bērzkaines apkārtnē. Biedrības vadītāja Marija Duļbinska atzina, ka izbrauciens mežā cilvēkiem ar kustību traucējumiem, kā arī bērniem un jauniešiem ar funkcionāliem traucējumiem un īpašām vajadzībām bija īpaša diena. "Sabiedrībā izveidojies priekšstats, ka mēs tikai lūdzam palīdzību, kas, protams, mums ir ļoti nepieciešama, tomēr gribam pierādīt, ka varam arī dot, ne tikai ņemt," viņa paskaidroja.

Marija Duļbinska atklāja, ka sakopšanas talku organizēja pirmo reizi: "Esmu ļoti priecīga, ka atsaucās vairāk nekā 30 talcinieki. Tā ir vienreizēja iespēja uzlabot veselību, būt noderīgiem sabiedrībai un vēl vairāk sadraudzēties. Uzskatu, ka biedrības aktivitātes nedrīkst aprobežoties tikai ar sanāksšanu kopā Invalīdu dienā, Ziemassvētkos vai došanās vienreiz gadā ekskursijā. Tas darbs, ko varam izdarīt kopā, ir stimuls būt vēl aktīvākiem. Mums, invalīdiem, ir ļoti maz iespēju. Piemēram, kad notiek Vislatvijas Lielā talka, sirdīs un domās esam kopā ar visiem talciniekiem, tomēr mums būtu sarežģīti iekļauties viņu rindās. Toties strādājot atsevišķi, lēnām un nesteidzoties, varam izdarīt daudz labu darbu. Paskat, kustam, darām un izdodas arī!"

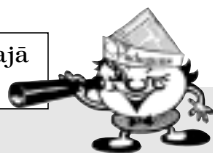
Tāpat biedrības vadītāja neslēpa, ka sākotnēji necerēja, ka izdosies noorganizēt meža sakopšanas talku cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. "Tomēr viss notiek, pateicoties "Latvijas valsts mežu" darbiniekiem.

Ceram, ka sadarbība turpināsies!" viņa piebilda. Savukārt Balvu meža iecirkņa vadītājs Ainis Galvanovskis jautāts, kā talciniekiem veicās, neslēpa, ka īpašiem cilvēkiem īpaši labi veicās. "Viņiem ir vairākkārt lielāks darba prieka entuziasms," viņš secināja.

M. Duļbinska, taujāta par biedrības tuvākajiem plāniem, pastāstīja, ka pašlaik notiek intensīva gatavošanās Vislatvijas sporta spēlēm cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, kas notiks 30.jūlijā Balvu Profesionālās un vispārīgglītojošās vidusskolas sporta zālē: "Galvenais tiesnesis būs Gatis Stepanovs, bet skolotāja Iluta Balule gatavo jauniešu komandu. Balvus pārstāvēs divas komandas - pieaugušie un bērni ar smagiem funkcionāliem traucējumiem. Pateicoties Balvu novada vadības atbalstam, mums jau trešo gadu regulāri notiek treniņi. Tas ir ļoti svarīgi! Tāpat augustā atsāksies reitterapija (ārstēšanas metode, kad galvenais dziednieks ir zirgs - no aut.), tāpēc tagad cītīgi sadarbibā ar biedrību "Sudraba pakavi" strādājam, lai izgatavotu rampu. Pēc raksta "Kad dziednieks ir zirgs", kas bija publicēts pērn "Vadugunī", saņēmām ziedojumus. Cik naudiņas būs, tik daudz arī centisimies izdarīt. Nenovērtējamu palīdzību mums sniedz Klitončiku ģimene Tilžā. Tāpat bērniem būs apmaksātas masāžas gan Balvos, gan arī pirmo reizi Viļakā."

Savukārt Staņislavs Cibulis informēja, ka jau 4.jūnijā Balvu komanda Jelgavas pagasta Ozolniekos startēs starptautiskajā novusa turnīrā cilvēkiem ar īpašām vajadzībām: "Šogad esam startējuši jau Limbažos un Cēsīs, turklāt mūsu sportiste Dace Baika Cēsīs savā vecuma grupā izcīnīja pirmo vietu. Centisimies mājup pārvest medaļas arī no Ozolniekiem!"

Nākamajā vadugunī

- **Ugunsdzēsēju un glābēju diena**
Atvērto durvju diena Balvu daļā
- **"Zelena Čistka" un citi pasākumi**
Vides aizsardzība Horvātijā

Konstruēšanas radošā darbnīca Tilžā.

7. lpp.

Pašiem sava grāmata.

5. lpp.

Vārds žurnālistam

Artūrs Ločmelis

Ari šīs avīzes numurā publicēts neliels raksts par kādu vietu mūsupusē, kur, pēc visa spriežot, pacieņojušies cilvēki bez jebkādas cieņas pret cita cilvēka īpašumu un dabu. Jā, jūs sapratāt pareizi - runa atkal ir par mēslotājiem. Ja viss patiešām ir tā, kā redakcijai pastāstīja īpašuma saimnieks, tad šajā stāstā pats interesantākais ir tas, ka šoreiz apkārtni, iespējams, piesārņojuši cilvēki, kuriem par Latvijas dabu vajadzētu stāvēt un krist. Turklāt šoreiz cieņā pret mēslotājiem spērs arī pirmais maziņš solīti uz priekšu, jo minētā piesārņotā īpašuma saimnieka redakcijai sniegtā informācija ļauj saprast, kuri tad, iespējams, ir tie vainīgie. Paldies avīzes lasītājam, un vēlreiz nenogurstoši atkārtošu - sniedziet visu iespējamo informāciju, kas palīdzētu atmaskot piesārņotājus un parūpēties par to, lai zaļojoša krūma vietā mums nebūtu jāskatās uz tukšām plastmasas pudelēm. Tagad lirik pie malas, atveriet avīzes 13.lappusi, izlasiet un sapratīsiet!

Latvijā

Ģimenes ārsti rikos protesta akciju. Latvijas Ģimenes ārstu asociācijas valdes loceklis Lonards Augusts pastāstīja, ka 31.maijā no plkst. 11.30 līdz 12.30 pieņemts lēmums rikot protesta akciju, kas sakrīt ar Ministru kabineta sēdes laiku. L. Augusts uzsvēra, ka akcijas mērķis ir pievērst uzmanību situācijai nozarē ne tikai politiķu, bet arī sabiedrības uzmanību, akcentējot, ka nozares problēmas neattiecas tikai uz tiem, kuri tajā strādā. Savukārt Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrības vadītājs Valdis Keris norāda, ka šobrīd pastāv slikta valsti apdraudoša politiskā griba, tāpēc arī tiek plānots aicināt Saeimu vērtēt Ministru prezidenta Māra Kučinskā atbilstību amatam. "Šobrīd izskatās, ka koalīcija attiecībā uz veselības aprūpi grib piekopt līdzšinējo valsts izmērdēšanas politiku," tā V. Keris.

Vēršanās ar vēstuli pie Obamas. Saeimas opozīcijas frakcijas "Saskaņa" priekšsēdētājs Jānis Urbanovičs vērsies ar vēstuli pie ASV prezidenta Baraka Obamas, aicinot viņu palīdzēt risināt nepilsoņu jautājumu Latvijā. Tāpat J. Urbanovičs laikrakstam "Vesti Segodņa" pauda, ka uzskatīja par nepieciešamu vērsties pie B. Obamas, cerot, ka pilnvaru termiņa noslēgumā ASV prezidents vēlēties papildināt paveikto darbu sarakstu ar nepilsoņu problēmas risināšanu Latvijā. Laikrakstā arī citēts vēstules tulkojums, kurā Urbanovičs klāstīja, ka iniciatīva atcelt nepilsoņu institūtu Latvijā varētu kļūt par spožu ASV liderības potenciāla demonstrējumu. Viņam neesot šaubu, ka Latvijā B. Obamas rekomendācijas šajā jautājumā tiktu saklausītas. "Pasaulē kļūš par vienu draudu mazāk, bet vairāk par 200 000 cilvēku iegūs iespēju izmantot demokrātiskās tiesības pilnā apmērā," norāda Urbanovičs.

Latvietim piecпадsmītā vieta Eirovīzijā. Ar krāšņu šovu Zviedrijā, Stokholmā, noslēdzies 61. starptautiskais Eirovīzijas dziesmu konkurss. Latvijas pārstāvis Justs Sirmāis ar pagājušā gada sestās vietas ieguvējas Aminatas Savadogo sacerēto dziesmu "Heartbeat" 26 valstu konkurencē izcīnīja 15. vietu. "Šovakar visspilgtākās bija tās emocijas un sajūtas, kas virmoja gaisā. Un arī tas, ka šis bija tas pēdējais brīdis, lielais fināls, kuru visi skatās. Priekš manis šī uzstāšanās viennozīmīgi bija lieliska. Uzskatu, ka izdariju visu, ko varēju, un atdevu sevi visu," neilgi pēc koncerta beigām teica Justs. Jāpiebilst, ka par uzvarētāju kļuva Ukrainas pārstāve Džamala ar dziesmu "1944".

Briedis uzvar. Latvijas labākais bokseris Mairis Briedis "Arēnā Rīga" skaistā ciņā ar tehnisko nokautu pieveica Olanrejavu Durodolu no Nigērijas, tādējādi kļūstot par obligāto pretendentu uz Pasaules Boksa padomes (WBC) čempiona jostu smagajā svarā (līdz 90,7 kilogramiem). Pateicoties uzvarai, M. Briedis savā īpašumā ieguva arī WBC Sudraba jostu. Savukārt boksera pārstāvji jau iepriekš informēja, proti, ja M. Briedis iegūs iespēju cīnīties par Pasaules čempiona jostu, Latvijā šāda līmeņa sacensības vairs nebūs iespējams noorganizēt. Tādēļ šī, iespējams, bija pēdējā reize ilgākā laikā, kad sportistu bija iespējams redzēt, sacenšoties dzimtenē.

(Ziņas no www.apollo.tvnet.lv un www.delfi.lv)

Jauna grāmata

Smaržos pēc zemes, ievām un dzīvesstāstiem

Maruta Sprudzāne

Mainās laiki, cilvēku paradumi un lasišanas maniere, taču grāmata ir un būs vērtība, sava laika liecība, kas spēj pārdzīvot tās autoru un paliek paudzēm. Vērienīgi jaunas grāmatas atvēršanas svētki notika Briežuciema tautas namā. Svētku vidū stāvēja skolotāja Valentīna Kaša. Rokās viņa turēja nupat izdoto pašas sarakstīto grāmatu "Briežuciems".

Foto - M. Sprudzāne

Tik daudz ļaužu. Maija saulainās dienas noskaņa atspoguļojās arī zālē. Smaržoja ziedi, skanēja mūzika, un klātesošie ar nepacietību gaidīja jaunizdotās grāmatas atvēršanu. Viņi bija šī darba vistiešākie aculiecinieki - grāmatas rakstu varoņi. Priekšplānā - Anastasijas kundze, kādreizējā padomju saimniecības "Briežuciems" veterinārārste.

Foto - M. Sprudzāne

Pagasta lepnums un spēks. Grāmatā ir nodaļa "Briežuciemieši - savas zemes kopēji". Tur ir stāsti un fotobildes par cilvēkiem, kuri tagad dzīvo un strādā pagastā, veidojot savas lauku saimniecības. Šajā nodaļā ietilpināts ļoti daudz varoņu. Dāvinot grāmatu, Valentīna viņus uzlūkoja ar gaišu smaidu un teica: "Lūk, šie krietnie un strādīgie ļaudis, uz kuriem turas tagadējais Briežuciems. Viņi ne tikai rūpējas par savu māju un pagalmu, bet apstrādā arī lielas lauku platības, dod darbavietas citiem un par kārtīgiem lauku saimniekiem audzina jauno paaudzi - savus bērnus."

Foto - M. Sprudzāne

Ģimenes atbalsts. Valentīnu viņas darbā aizvien ir atbalstījuši ģimene - "mani kolosālie tuvinieki", kā pati teica. Tāpēc sirsnīgs autors paldies dzīvesbiedram Edmondam, kurš visos gadalaikos jebkurā brīdī bija gatavs celties un braukt, kur vien vajag. Paldies autore teica arī meitām Evijai un Elinai (foto) un māsam Lidijai. Elinas ģimenē piedzimis dēliņš, kas ir mīļa dāvana arī vecvecākiem. Sniegt atbalstu prot arī audžupuikas Artis un Andris.

Foto - M. Sprudzāne

Priecīga satikšanās. Imelda Saulīte (foto - no kreisās) dzimusi Baltinavas pagasta "Svilpovā". Valentīna ar viņu mācījās Briežuciema astoņgadīgajā skolā, bet Baltinavas vidusskolā - paralēlklasēs. Grāmatas atvēršanas dienā viņas satikās pēc 36 gadiem.

Foto - M. Sprudzāne

Kopīgā dziesmā. Pasākuma izskaņā klātesošie, stāvot kājās, nodziedāja Tirmaliertes "Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme". Priekšplānā - Valentīnas dzīvesbiedrs Edmonds.

* Turpinājums 5.lpp.

Kā vērtējat faktu, ka daudzas amatpersonas spēj ieņemt pat vairāk nekā desmit amatus?

Viedokļi

Lēts masu mediju paņēmiens

SERGEJS MAKSIMOVS, Viļakas novada domes priekšsēdētājs

Pārsvārā visi amati, ko ieņem pašvaldību vadītāji, ir saistīti ar viņu tiešu pienākumu pildīšanu, un par to viņi papildu atalgojumu nesaņem. Lai radītu sensāciju un uzmanību

piesaistošu raksta virsrakstu par valsts amatpersonu deklarācijām, masu mediji uzraksta, ka cilvēks ieņem 21 amatu (laikraksts "Vaduguns" diemžēl nav izņēmums). Tas ir lēts dzeltenās preses līmeņa triks, lai iedzīvotājos radītu neizpratni un nemieru. Agrāk tas kaitināja arī mani, bet katrs šajā pasaulē atrod savu vietu. Ja mediju mērķis ir parādīt amatpersonu atbildības lielumu, tas ir apsveicami. Taču nereti tekstu caurvij doma, - Latvijā ir tik bezdarbnieku, bet šie, redziet, ieņem neskaitāmus amatus un saņem, saņem...

Pašvaldību vadītāji un deputāti, pildot savus pienākumus, darbojas stingri likuma noteiktajos rāmjos un var ieņemt amatus, ko atļauj likums un uzliek dienesta pienākumi. Savas darbības laikā pašvaldības dibina uzņēmumus un biedrības, kurās likumi un noteikumi nosaka, ka par šo uzņēmumu un nodibinājumu darbību atbild domes priekšsēdētājs(a). Parasti priekšsēdētāji ieņem pašvaldību - sabiedrību ar ierobežotu atbildību (SIA), kapitāldaļu turētāju pārstāvju amatus, aģentūru, nodibinājumu, politisku partiju, reliģisko organizāciju, padomju locekļu amatus, kas visi jānorāda amatper-

sonu deklarācijās. Šie nav pienākumi, kuros amatpersonas nodarbinātas 8 stundas dienā, 5 dienas nedēļā un parasti nesaņem atalgojumu par uzņēmumā un biedrībā veiktajiem pienākumiem, jo tas ietilpst pašvaldības vadītāja darba pienākumos. Attiecībā uz atalgojumu var būt arī izņēmumi, tad tie tiek norādīti amatpersonas deklarācijā. Un tas ir iedzīvotājiem apspriežams jautājums, vai kādā pašvaldības SIA domes priekšsēdētājam jāsaņem atalgojums, vai tomēr nē.

Parasti atalgojumu nemaksā, jo darba organizāciju un procesus vada citas personas. Dibinātāju, īpašnieku pārstāvju pienākums ir šo organizāciju vispārīga uzraudzība - uzņēmums nes peļņu vai zaudējumus, vai darbojas atbilstoši uzņēmuma īpašnieku, dibinātāju izvirzītajiem mērķiem. Lai veiktu šo uzraudzību, uzņēmuma vadītāji dibinātājiem, īpašniekiem sistemātiski sniedz saimnieciskās darbības rezultātus. Izanalizējot rādītājus, kapitāldaļu turētājs, nodibinājuma padomes loceklis (domes priekšsēdētājs) konsultējas ar domes deputātiem, un pašvaldība pieņem lēmumus par uzņēmuma, biedrības tālākiem mērķiem un uzdevumiem, vai arī par uzņēmuma vai biedrības likvidāciju, kā

tas bija SIA "Žiguru namsaimnieks" gadījumā.

Reālas darbības, atkarībā no uzņēmuma specifikas, ir trīs līdz desmit oficiālām sanāksmēm gadā un dokumentu aprīte. No pašvaldības nodibinājuma Latvijas Pašvaldību savienības dokumentus saņemam praktiski katru darba dienu, reizēm pat vairākus.

Amatos tiek uzskaitīti arī darbība politiskajās organizācijās - esmu Latgales partijas valdes loceklis. Valdes sēdēs lejam par partijas tuvākajiem un stratēģiskajiem mērķiem un uzdevumiem, kā tos sasniegt. Atalgojumu par to nemaksā, sanāksmes un kongresi notiek ārpus darba laika. Darbība reliģiskās organizācijās, domāju, nav jākomē, bet arī tas ir amats.

Pašvaldību vadītāji var dibināt un darboties zemnieku un zvejnieku saimniecībās. Man pieder zemnieku saimniecība "Vējiņi", kas pārsvārā nodarbojas ar aveņu un krūmmelleņu audzēšanu. Šeit, cik izaug, tik nopelnu. Kopumā domāju, ka iedzīvotāji zina un saprot, ko dara pašvaldību vadītāji un deputāti, ja tikai nedarbotos lēto intrigu vijēji...

Katram laikam savi varoņi

IZIDORS no Perdinavas ciema, galvenais speciālists daudzu amatu ieņemšanas jautājumos

1935.gadā Dombasa ogļrācis Stahanovs ziņoja, ka maiņā ir izracis 102 tonnas akmeņogļu un pārsniedzis dienas normu 14

reizes, savukārt laikraksts "Zemgales Komunisti" 1949. gadā rakstīja par audēju E.Vaginu, kura apkalpo 30 stelles, un slauceju J.Kurdjukovu, kura apņēmusies no govīs izslaukt 10 000 kg piena.

Tagad ir citi laiki un citi rekordi. Nekur vairs nav dzirdēts par sētniekiem, kuri būtu spējīgi sakopt desmit ietves, bet tiklīdz kasieres lielveikalos mēģina apkalpot trīs kases reizē, acumirkli izveidojas neapmierinātu pircēju rinda. Varētu domāt, ka mūsdienās vairs nav čaklu un izdomas bagātu cilvēku, tomēr tā nav. Papētot Lursoft datus, var secināt, ka ir mums personas, kuras ieņem amatus pat vairāk nekā 70 uzņēmumos vienlaikus, nemaz nerunājot par tiem, kuri spējīgi tikt galā ar darbiem 20 vai 30 uzņēmumos. Kad par šādiem rekordiņiem uzzināja mūsu Perdinavas ciema ļaudis, tie nespēja vien beigt brīnīties. Daži teica, ka šiem supercilvēkiem ir jābūt ar vismaz divpadsmit rokām, desmit kājām, trijām galvām un viņiem ir jāpiemīt arī teleportācijas spējām. Citi šo fenomenu skaidroja ar spēju eksistēt vienlaikus sešpadsmit dimensijās un īpašo laika mērīšanas sistēmu, pēc kuras diennaktī ir vismaz 168 stundas un mēnesī - 90 dienas, jo

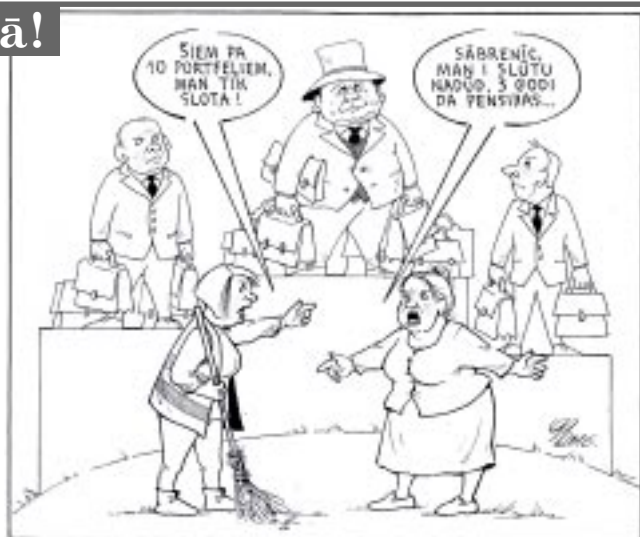
citādi tik milzīga apjoma darbi vienam cilvēkam nevar būt pa spēkam. Taču bija arī tādi, kuri teica, ka to vispār nevar saukt par darbu, ka tās ir vienas vienīgas shēmas, ar kuru palīdzību nauda no vienām kabatām tiek pārsūknēta citās. Kamēr vieni strādā vaiga sviedros, rada materiālās un garīgās vērtības, tikmēr šeftmaņi jau ir radijuši sistēmu, kā piesavināties un savā starpā sadalīt viņu darba augļus, un pirmie tādēļ paliek pie tukšas siles. Tas ir labi noregulēts mehānisms, tāpēc nav ko brīnīties, ka daži pērk Bentley par 300 000 eiro, bet medicīnai, izglītībai un sociālajām vajadzībām mūžīgi pietrūkst naudas, un cilvēkiem masveidīgi jābēg pelnīt sev iztikas līdzekļus uz citām zemēm un jābūt priecīgiem, ka bagātās valstīs žēlsirdīgi atsūta savas novalkātās lupatas un citas pašiem nevajadzīgās mantas. Tas viss ir iespējams, pateicoties valdošajai ideoloģijai, pēc kuras katra darbība netiek vērtēta pēc tā, kādu labumu tā nes sabiedrībai, valstij un apkārtnē, bet gan pēc tā, cik lielu peļņu naudas izteiksmē kāds no šīs darbības var iegūt. Tas nekas, ka praktisks labums no šādas darbošanās bieži vien ir nulle vai pat negatīvs, galvenais ir tikt pie peļņas un pareizi to sadalīt.

Tādā veidā darbojoties ir ļoti svarīgi, lai vajadzīgie cilvēki būtu istajās vietās, jo tad arī nauda plūdis tur, kur vajag un visi šīs sistēmas organizētāji būs apmierināti. Neapmierināti paliks tikai tie, kuri dara reālu darbu un jūt, ka visu laiku ar dažādām viltīgām metodēm tiek apkrāpti tā, ka pat elementāra izdzīvošana jau sāk kļūt neiespējama. Taču, ja apzog likumīgi, pamatojoties uz dažādiem likumiem, instrukcijām un paragrāfiem, tad tā vairs neskaitās zagšana, tas ir business, un tādus darboņus vairs nesauc par zagļiem, bet gan par cienījamiem biznesmeņiem. Svešos laist pie naudas dalīšanas nedrīkst, tāpēc nākas vien pašiem ieņemt visus svarīgos amatus un kontrolēt procesu.

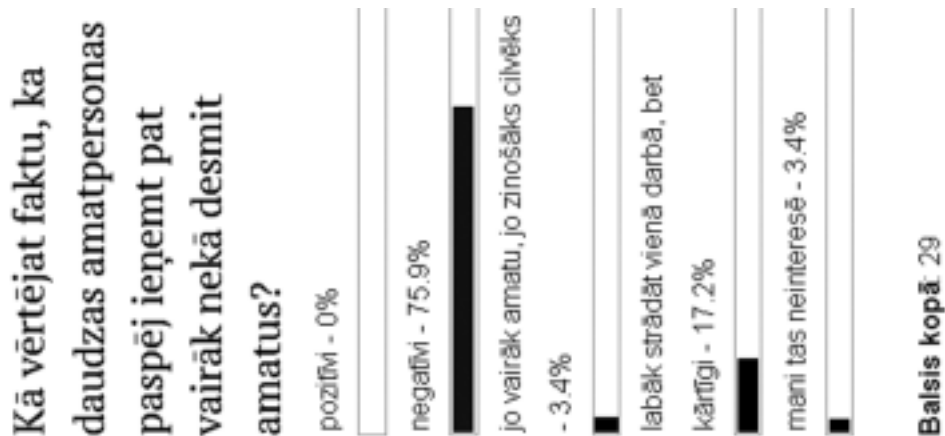
Gan jau kādreiz vēsturnieki rakstīs par laikiem Latvijā, kad tur dzīvoja tauta, kurai bija pat kasta ļoti spējīgu un universālu vadītāju, turklāt tik talantīgu, ka no viņu darbības ļaudis strauji izklīda plašajā pasaulē un asimilējās, bet uz vietas palikušie dažās paaudzēs izmīra, tā arī nepaspējuši izpildīt visas vadošās norādes un parakstīt visas konvencijas un vienošanās, kuras tiem bija sagatavojuši pašmāju un ārzemju labvēji.

Viedokļus uzklusija S.Karavoičika

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Ekspedīcija

Vides ekspertes apseko pierobežu

Divas dienas pierobežā Viļakas un Baltinavas novados strādāja vides ekspertes. Viņas apsekoja četras ūdens noteces un tām apkārt esošos zālājus, mežus, lai izvērtētu situāciju, vai netiks bojāta un izpostīta vietējā vide, *bagarējot* Latvijas – Krievijas robežupes.

Situāciju pierobežā apsekoja hidrobioloģe LAURA GRĪNBERGA, augu un biotopu eksperte INGA STRAUPE. Tiekoties abas atzina, ka divatā paveikt uzdevumu, ko viņas apņēmušas, pildot valsts SIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" pasūtījumu, ir krietni vieglāk. Gan darbs raitāk iet uz priekšu, gan vieglāk vienoties par risinājumu, ja rodas kāda problēma. Apsekojot ūdens noteces, kas starp valstīm veido dabīgu robežšķirtni, bija jāņem vērā, ka šeit atrodas ne vien valstu, bet arī Eiropas Savienības ārējā robeža.

Laura stāsta: "Šeit situācija ir ļoti īpatnēja. Mums bija jāpieiet klāt pie upes, kas nozīmē, ka bija jāatrodas 12 metru zonā, kur būtībā atļauts atrasties tikai robežsargu pavadībā. Robežsargi arī mūs pavadīja pie četrām epēm, ko bija nepieciešams apsekot - Niedrupītes, Ludonkas, Moseikas, Kūkovas. Viņi bija ļoti atsaucīgi un pēc mūsu lūguma aizveda uz visām tām vietām, ko mēs gribējām redzēt. Ekspedīcijas laikā sadarbojāmies ar Lavošnieku, Šķilbēnu un Punduru robežapsardzības nodaļām. Tradicionāli arī brienu pa upi un ar grābekli *bagarēju* laukā dažādus augus un bezmugurkaulniekus. Šeit ūdeni iekāpt nedrīkstēja, jo šāda darbība jau ir likumpārkāpums un ir sodāma. Tādēļ ūdens noteces novērtēju vizuāli, vai nav kas ļoti vērtīgs, ko, tirot upes, var zaudēt. Padomju gados tās jau bijušas ļoti pārveidotas, bet laika gaitā atkal dabiski atjaunojušas."

Savukārt Inga papildināja Lauras teikto ar stāstījumu par upju apkārtnē redzēto: "Es savukārt skatījos teritorijas upju krastos un tālāk - pļavas, tīrumus. Ja upes pārtīris, vai tas kādā veidā neskar blakus esošās teritorijas. Pie Niedrupītes

Foto - A.Krakups

Pie Kūkovas. Latvijas – Krievijas robežupe Kūkova ir viena no skaistākajām robežupēm, it īpaši tās lejtecē, kur plānots novākt tikai krastu apaugumu, jo upe nav aizsērējusi.

bija ļoti skaisti melnalkšņu meži. Upīte taisnota jau sen, bet tas nav ietekmējis melnalkšņu audzes. Kā bioloģiski vērtīgas datu bāzē uzrādītas arī upju tuvumā esošās pļavas, ko var arī redzēt. Pļavas pļauj, tās ir labi pārrēdzamas un tur nav palikuši kaut kādi laksti no pērnā gada. Pļavās mēs skatāmies arī indikatoraugus, kas liecina, ka pļava patiešām ir vērtīga. Redzējām brīnišķīgas saulpurenes, kas ziedēja, ķersas, gaiļbiksītes. Tās arī saglabāsies. Visā upju garumā cilvēki kopj pļavas, apsaimnieko laukus, vai tie ir zālāji, tīrumi, vai lopbarības augi iesēti, vai zaļmēslojums, piemēram, pupas. Ļoti daudz redzējām ķivītes. Ja kādreiz ķivītes bija purvainu pļavu putni, tad tagad viņas ir pievērsušās lauksaimniecības zemēm, kur vij savas ligzdiņas. Pierobežā ir ļoti skaista daba. Arī cilvēki, kuri tur dzīvo, kopj savas viensētas."

No kokiem robežupju tuvumā lielākoties aug kārkli, ievas. Vecie koki ir liels kārdinājums bebrim, kas tos mēdz graužt

un iegāzt upē. Iekrītot upē, koks rada šķērslī, veidojas aizdambējums. Upe iziet no krastiem, kas veicina to eroziju. Šādi ķērājkoki no ūdens jāvelk ārā. Robežsargi paši jauc bebru aizsprostus, lai dotu ūdenim ceļu. Un ne tikai! Bebru aizsprostus kā tiltu var izmantot arī nelegālie robežpārkāpēji. Izzāģējot vecos kokus robežupju tuvumā 12 metru joslā, būtisks kaitējums dabai netiks nodarīts. Arī robežsargi ir ieinteresēti šajā veco upju sakopšanas procesā, jo viņiem pēc tam būs vieglāk strādāt. Gar robežu būs kvadraciklu ceļš, būs uzarta josla, - pēdu ceļš. Veidosies pārrēdzama līnija. Arī žogu gar robežu var uzbūvēt tikai tad, kad iztīris upes un novāks apaugumu. "Tad robeža būs redzama dabā. Kāds nevarēs teikt, ka nezina, kur ir robeža. Acīmredzot likumdošanas akti nosaka, kādai jāizskatās starpvalstu robežai, turklāt vēl Eiropas Savienības robežai. Tagad robeža izskatās mazliet kā pamesta," sarunas noslēgumā secināja I.Straupe.

Īsumā

Lāču sipols

Ik gadu Dabas aizsardzības pārvalde saņem iedzīvotāju jautājumus par lakšu jeb mežloku tirdzniecību, jo savvaļā sastopamais augs ir aizsargājams, taču vienlaikus tas brīvi mēdz būt pieejams tirdzniecības vietās. Dabas aizsardzības departamenta direktore Gita Strode skaidro: "Nav noslēpums, ka lakšus šajā sezonā samērā brīvi var nopirkt tirdzniecības vietās, kas zinātājiem raisa jautājumus par to izcelsmi. Patvaļīga lakša ievākšana savvaļā ir aizliegta, savukārt legāla (mājās audzētu) lakšu tirdzniecība ir grūti kontrolējama." Sodi par lakšu nelikumīgu realizāciju nav no tiem mazākajiem: "Gadījumā, kad tiek iegūti pierādījumi lakšu ieguvei savvaļā, tiek uzsākta administratīvā pārkāpuma lietvedība un nodarītā pārkāpuma būtiskuma izvērtēšana. Saskaņā ar Administratīvo pārkāpumu kodeksa 78. pantu par normatīvajos aktos noteikto sugu un biotopu aizsardzības prasību pārkāpšanu var piemērot naudas sodu fiziskām personām no 15 līdz pat 700 eiro, konfiscējot nelikumīgi iegūtos augus, savukārt juridiskām personām – no 70 līdz pat 1400 eiro ar nelikumīgi iegūto augu konfiskāciju."

Dabas aizsardzības pārvalde atgādina, ka lakši tiek tirgoti arī kā sēklas un stādi, līdz ar to katram gardēdim ir iespēja šo augu audzēt legāli savām vajadzībām. Par aizdomīgiem lakšu realizācijas gadījumiem aicinām ziņot uz e-pastu: daba@daba.gov.lv vai zvanot 67509761.

Laksis ir daudzgadīgs lakstaugs, kas pārstāv sipolu dzimtu. Tā izplatība teritorijas ziņā sniedzas no

Skandināvijas līdz pat Vidusjūras piekrastei, un auga nosaukums latīņu valodā (*Allium ursinum*) nozīmē 'lāču sipols', kas norāda, ka arī brūnajiem lāčiem laksis ir liels gardums – tie mēdzot izrakāt meža zemsedzi, lai piekļūtu iekārotajiem sipoliem.

Ievēriņai

Labas ziņas putniem

Mežos un krūmos, koku zaros un zāles stiebrs turoties svelpj, trallina un vītero gan lielāki, gan mazāki putni. Viendien pilsētā uz ietves, zem lielās kastaņas, pamanīju gaišzilu olas čaumaliņu. Acīmredzot putni ne tikai paspējuši *sapazīties*, bet arī padomāt par jauno paaudzi.

No pēdējā laikā izlasītā par putniem esmu uzzinājusi divas labas ziņas: plāno aizliegt medīt divas ūdensputnu sugas un Madonas pusē, Barkavā, paplašinās savvaļas putnu rehabilitācijas centru.

Lai ievērotu medijamo dzīvnieku ekoloģiski līdzsvarotas kontroles principus un nodrošinātu migrējošo putnu populāciju, plānots aizliegt divu putnu sugu medības, - paredz plānotie grozījumi medību noteikumos. Saistībā ar migrējošo ūdensputnu aizsardzību ir mainīts vairāku Eiropas Savienībā medijamo putnu sugu populāciju statuss. Līdz ar to tas jāmaina arī divām Latvijā medijamo migrējošo ūdensputnu sugām – tumšajai pīlei (*Melanitta fusca*) un kākaulim (*Clangula hyemalis*). Šīs putnu sugas tiek izslēgtas no medijamo putnu saraksta un turpmāk to medības nav atļautas.

Abas minētās sugas ir parastas caurceļotājas un ziemeļtājas, kas ligzdo Ziemeļu puslodes ziemeļos tundra, ziemās migrē nedaudz uz dienvidiem, kur ziemo jūru piekrastēs un plašos iekšzemes ūdeņos.

Foto - L.Cercina

Pavasara trakums. Leontīne Cercina, kura dzīvo Šķilbēnu pagasta Dubļovā, dabu elpo ar pilnu krūti, interesantākos mirkļus iemūžinot fotogrāfijās, kā, piemēram, šo. Izgājusi pagalmā, saimniece pamanīja ka bērza zarā, blakus turpat novietotajam strazdu būrītim, tup meža pīle un apsver: sak, man arī noderētu tāda mājiņa! Autore šim fotoattēlam devusi nosaukumu "Pavasara trakums". Tāds tas arī ir! Kad prāts nojūk gan putniem un dzīvniekiem, gan cilvēkiem.

Jau divus gadus Madonas pusē, Barkavā, akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži" vides eksperts Uģis Bergmanis pēc paša izlološanās idejas un par ziedotāju naudu ir izveidojis nelaimē nokļuvušo putnu rehabilitācijas centru. Tajā pēc nelaimes gadījuma, iepinoties drašu

žogā un savainojot sevi, nokļuva arī kāda pūcīte, ko atrada Bērzpils skolas jaunieši. Vispirms pūcīte nonāca veterinārajā klīnikā, tad rehabilitācijas centrā, bet nu bauda ierasto dzīvi mežā. Tagad centru paplašina. Būs labi gan putniem, gan cilvēkiem nebūs neziņā, ko iesākt ar ievainotu putnu.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Saruna

Briežuciemieši kļuvuši par grāmatas varoņiem

Ar ilgošanos, cerībām un satraukumu viņa gaidīja šo lielo mirkli. Brīdī, kad beidzot grāmata būs iespiesta, tai būs cieti vāki, varēs paņemt rokās un vēlreiz pārlapot tekstu un fotobildes. Grāmatas atvēršana ir notikusi, un skolotāja Valentīna Kaša turpina saņemt pateicību un apbrīnu par viņas lielo darbu. Briežuciemieši lepojas, viņiem ir ne tikai sava grāmata, kas tā arī saucas "Briežuciems", bet gandrīz visi viņi ir arī tās varoņi.

Grāmatas prezentēšanas dienā Jūsu meita Evija visiem atklāja, ka pētnieciskais darbs, vācot šos materiālus, bijis divdesmit gadu garumā. Vai bija sens sapnis par savu grāmatu?

-Ne gluži tā. Šo grāmatu patiešām esmu vākusi un rakstījusi vairāk nekā 20 gadus. Uzsāku to darīt 1982.gadā. Pati pirmā pētniecības daļa attiecas uz laiku no 1982. līdz 1991.gadam. Taču tā manā grāmatā neparādās. Var jautāt, kāpēc? Šis laiks saistās ar tā saucamo padomju laika periodu. Manuprāt, tas nebūt nebija slikts laiks, taču no šodienas skatījuma vēsturi interpretē ļoti dažādi. Ko toreiz cēla un cienīja, tā tagad vairs nav, daudz ko nozākā, kritizē. Pati labi atceros, kā mainījās sistēma, kā viss juka un bruka. Vārdu sakot, pastāv pretrunīgi viedokļi. Otrkārt, arī tāpēc, ka daudzu cilvēku, galvenokārt Otrā pasaules kara dalībnieku, vairs nav starp mums. Man neizdevās atrast un sazināties arī ar viņu tuviniekiem – bērniem vai mazbērniem, lai palūgtu atļauju materiālu publicēšanai.

Protams, sākotnēji nebūt nebija domas par grāmatu. Strādājot vietējā skolā Briežuciemā, man bija aizrautīgu skolēnu – vēsturnieku pulciņš, ar kuriem darbojos kopā. Pēc tam pētniecības darbā paliku viena. Pēc 1991.gada manai pētnieciskajai domai pievienojās Briežuciema entuziasti, kuri man deva gan padomus, gan atbalstīja. Tad gan nodomāju, ka varbūt patiešām varētu iznākt grāmata. Tagad jūtos pateicīga un priecīga, jo ar atbalstu un citu palīdzību tas arī izdevies.

Grāmatas iesākumā ir fakti par deportācijām: daudz uzvārdu, skaitļu.

-Ilgi klusējām par šiem skarbaijiem 1941. un 1949.gada vēstures faktiem. Arī pati, mācoties skolā, ilgi neko nezinaju par šādiem vēsturiskiem pagriezieniem, tādēļ centos savākt vēsturiskās liecības un publicēt tās. Publicēti no Briežuciema pagasta aizvesto vārdi, dzimšanas gadi. Ir arī vairāki atmiņu stāstījumi no cilvēkiem, kuri piekrita tos atklāt un publiskot. Gribējās kompakti parādīt tagadējā pagasta vēsturi, tādēļ šo laiku datēju ar 1945.gadu.

Grāmata ir cietos, krāsainos vākos, iespiesta uz laba papīra, daudz kvalitatīvu foto. Acīmredzami tas nebija lēts prieks.

-Paldies par finansiālo atbalstu. Šie atbalstītāji ir nosaukti titullapā. Ar manas ģimenes finansējumu veicu visu pētniecisko darbu. Lai saprastu, cik daudz vai maz tas ir, atklāšu dažus faktus. Piemēram, viens brauciens uz Rīgu, lai strādātu arhīvā, līdz ar pieticīgām pusdienām izmaksā 30 eiro. Nakts stundās ar autobusu braucu, arhīvā strādāju garas stundas līdz vēlai pēcpusdienai. Arhīvā viss ir pieejams un dabūjams, taču par naudu. Vienas foto ieskenēšana maksā 7 eiro, vienas lappuses nokopēšana – 2 eiro. Es pati materiālus kopēju ļoti maz, toties daudz rakstīju ar roku, izvelkot no lasītā galveno. Kāds varbūt nodomās, ka pēc 20 gadu pētniecības darba vajadzēja izdot daudz biezāku grāmatu. Taču no arhīvā priekšā nolikto materiālu kaudzītes, ko izlasīju, par Briežuciemu varēja atrast varbūt pāris faktus. Fondu ir daudz, bet tajos ir citīgi jāmeklē, jo atsevišķi par šo vienu pagastu nekas jau nav izvilkti. Jālasa un jāatrod. Toties šajā ilgstošajā procesā iepazīnos ar atsaucīgiem un jaukiem cilvēkiem.

Liela grāmatas nodaļa veltīta skolu vēsturei. Fakti un materiāli datēti ar 1910.gadu.

-Senākos faktus atradu Latvijas valsts vēstures arhīva fondos. Ir arī skolēnu un skolotāju atmiņas. Arī manas pašas dzīvē skolai bijusi liela nozīme, īpaši jau Briežuciema pamatskolai un tās skolotājiem, kuri mācīja ne tikai mani, bet arī

Foto - M.Sprudzāne

Foto - M.Sprudzāne

Grāmatas autore. Valentīna Kaša beigusi Liepājas Pedagoģisko institūtu un ir latviešu valodas un literatūras skolotāja. Studējusi arī LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātē un Humanitārajā fakultātē Daugavpils Universitātē, iegūstot angļu valodas skolotājas kvalifikāciju vidusskolā. Vada Briežuciema pagasta dramatisko kolektīvu. Atpūtas brīžos aizraujas ar rokdarbiem un daiļdārzniecību.

manu tēvu un visus pārējos mūsu vecāku Ādolfa un Annas Gabrānu bērnus. Tādēļ vissirsnīgākā pateicība skolotājiem Domicellai Tjarvei, Leonam Tjarvem, Elzai Ločmelei.

Grāmatā ir atsevišķa nodaļa, kas saucas "Dzīvesstāsti". Ar ko tā interesanta?

-Ar daudz un dažādiem notikumiem, ko man atklāja cilvēki. Piemēram, paskarbaiss stāsts par Loginu dzimtas likteņgaitām un šo cilvēku atziņa, kas dzīvē ir galvenais. "Mūsu ģimene ir liela un tradīcijām bagāta (šobrīd ap 50 cilvēkiem, brāļiem, māsām, mazbērniem un mazmazbērniem). Mēs regulāri satiekamies dažādās svinībās, jubilejās vai vienkārši uzturam sakarus savā starpā. Tas ir svarīgākais – nevis dzīvot katram par sevi, bet vienmēr atcerēties par savu ģimeni un tās spēku," lasāms šīs dzimtas atmiņu stāstījumā.

Daudzi noteikti zina, ka ar mūsupusi saistāms arī kādreizējā Ministru prezidenta Andra Šķēles vārds, jo te dzimusi viņa māte Pudencija Šķēle, kura pamatizglītību ieguvusi Kvašņevas-Briežuciema pamatskolā, pēc tam mācījusies Viļakas vidusskolā. Ar šo stipro un interesanto sievieti tikos Rīgā. Viņa stāstīja par sevi un šo pusi laikā, kad te dzīvoja. Pudencijas Šķēles atziņa, ka, lai labi dzīvotu, visos laikos bijis daudz jāstrādā un jāizglītojas. Par savu lielāko bagātību viņa uzskata bērnus, mazbērnus un mazmazbērnus, kuri visi dzīvo, strādā vai mācās Latvijā.

Kas saistošs bija pašai, vācot materiālus topošajam izdevumam?

-Satikos ar daudz interesantiem un atvērtiem cilvēkiem, un mani ļoti pārsteidza viņu viesmīlība. Lūdzu atļauju izmantot atmiņas un fotogrāfijas un to arī saņēmu. Bet vienu otru mani jautājumi ieinteresēja arī pašus pievērsties savas dzimtas saknēm un papētīt tās. Lūdzu uzrakstīt man e-pastā vēstulīti un pastāstīt par savu lauku saimniecību. Gaidu vienu dienu,

Dāvana ļaudim. "Grāmata ir mana dāvana visskaistākajam pagastam un labākajiem cilvēkiem, kuri te dzīvojuši, dzīvo vai dzīvos. Visi tās varoņi, atbalstītāji, kuri ar mani sadarbojās lielā darba tapšanas laikā, grāmatu saņems kā dāvanu. Izdevumu gan nevarēs nopirkt, taču, ja kāds ļoti vēlas, eksemplārus varēs saņemt par ziedojumiem. Grāmatas pašizmaksa ir 9 eiro," atklāja izdevuma autore.

otru – nav. Tad uzzināju, ka zemnieki pievērsušies daudz nopietnākai lietai – izzina savu dzimtu, un pēc tam atsūtīja plašāku materiālu par savas dzimtas vēsturi. Kā lai nepriecājas par tādām aktivitātēm?

Kas bija grūtākais, rakstot grāmatu?

-Grūtākais bija apkopot visu savāktu. Patīkamākais – tikšanās ar vienreizēji fantastiskiem cilvēkiem, maniem grāmatas varoņiem, bet pats interesantākais – darbs arhīvā.

Vai par grāmatu un Briežuciemu stāstīsiet arī saviem skolēniem Stacijas pamatskolā?

-Jā, jo tur arī mācās zinātkāri bērni. Man patīk sarunas par dzīvi. Grāmatas atvēršanas pasākumā teicu, ka man personīgi slikts nav bijis arī padomju laiks. Joprojām ar prieku varu stāstīt skolēniem, ka mums vasarās nevajadzēja skraidīt apkārt, jo bija iespēja strādāt: slaucām govīs, kaplējām biešu vagas, grābām sienu ar zirga grābekļiem. Tāpēc 1.septembrī, atnākot uz skolu, savā starpā apspriedām, ko kurš darījis, cik daudz nopelnījis, kādi piedzīvojumi bijuši. Tie nebija slikti laiki, un arī nekāda politika mani personīgi neskāra.

Kad dāvājāt grāmatu klātesošajiem, tik daudz laba paspējāt atcerēties par tās varoņiem.

-Grāmata ir mans sirds darbs. Es attīstīju arī savas pētnieciskās prasmes, un tas vairoja manu mīlestību pret dzimto vietu un cilvēkiem. Tāpēc patiešām jūtos bezgala priecīga, raugoties uz vietējā kultūras nama cilvēkiem pārpildītajā zālē. Zinu, ka vēl daudz kas nav uzrakstīts. Esmu saņēmusi vairākus ieteikumus turpmākajam darbam. Būšu ļoti priecīga, ja no ikviena saņemšu priekšlikumus, stāstus, faktus, materiālus par jebkuru laika posmu mūsu vēsturē. Varēsim strādāt tālāk. Vienmēr ir svarīgi atcerēties un pastāstīt par cilvēkiem, kuri ir dzīvojuši te, starp mums, mūsu vietējā Briežuciemā.

Lielumlielais paldies

EVIJA, angļu valodas skolotāja, Valentīnas Kašas meita: -Naudai nav lielas vērtības, ja tikai cilvēkam ir sapnis. Tu, mūsu mamma, parādīji un arī iemācīji mīlēt cilvēkus sev blakus. Tos, kuri ikdienā ienāca mūsmājās, tos, kuri šodien tik kuplā pulkā sēž zālē, tos, kuri dzīvo tepat Briežuciemā un par kuriem rakstīta šī grāmata. Būtībā nav vārdu, ar kuriem varētu pateikties par šo lielo divdesmit gadu darbu. Esam pagodināti būt visi kopā šādu svētku dienā.

ANASTASIJA GABRĀNE, pagasta pārvaldes vadītāja: -To, ka Valentīna dara šādu pētnieciska rakstura darbu, zinājām no paša sākuma. Mūsu saskarsme notika arī, meklējot sponsorus un kārtējot nepieciešamo dokumentāciju. Prieks, ka viss izdevās, notika plaši apmeklēts prezentācijas pasākums mūsu tautas namā. Domāju, arī iedzīvotājiem ir interesanti izlasīt par sevi uzrakstīto, apskatīt fotoattēlus. Protams, stāstījums varētu būt vēl plašāks. Jācer, ka šī nepaliks tikai vienīgā autore grāmata. Līdzīgas grāmatas vajadzētu sarakstīt un izdot par katru novada pagastu un tā cilvēkiem.

“Superpuika un supermeitene 2016” izvēlēti!

Aprīļa nogalē Balvu pamatskolā notika konkurss “Superpuika un supermeitene 2016”. Lai tajā piedalītos, katra klase izvirzīja savus pārstāvjus - vienu puisi un vienu meiteni, kuriem bija jāatbilst skolas izstrādātajiem kritērijiem: labas sekmes, priekšzīmīga uzvedība, sabiedriski aktīvs un paraugs citiem skolēniem.

Tā kā skolotāji audzēkņus ar konkursa noteikumiem iepazīstināja savlaikus, ļoti daudzās klasēs notika klases vakari, kuros izvēlējās superbērņus. Konkursantu izvēle notika arī klases stundu laikā un pat starpbrīžos. Skolēni veidoja lellēm frizūras, minēja miklas, skaitīja tautasdziesmas... Protams, jaunāko klašu bērni bija cītīgāki un darboties gribošāki. Kopumā konkursam izvirzīja piecpadsmit 1.-2.klašu, astoņpadsmit 3.-4.klašu un trīspadsmit 5.-6.klašu skolēnus, kuri nedēļas garumā rādīja savas prasmes, guva jaunu pieredzi, cēla pašapziņu, apliecināja sevi, kā arī saturīgi pavadīja brīvo laiku.

Demonstrē savu talantu. Tā kā konkurss sākās ar mājas darba atrādišanu - sevis un sava talanta demonstrēšanu, skolā valdīja satraukums un neparasta rosība. Vislabākie palīgi bērniem, protams, bija vecāki, kuri palīdzēja savām atvasēm nogādāt uz skolu nepieciešamo, lai uzstātos. 2.c klases skolnieka Mareka Salmaņa (foto) tētis dēla ksilofonu uz skolu atveda jau

pēc pulksten 7. Talantu, kā izrādījās, ir neskaitāmi daudz: kādam padodas zīmēšana un patik strādāt ar mālu, tāpēc uz skolu bija paņemti līdz pašdarināti māla trauki; daži piedalās deju konkursos, tāpēc lepojas ar neskaitāmiem diplomiem un medaļām; kādam padodas valodas, tāpēc skandēja pašsacerētus dzejoļus; tāpat bija arī sportisti, kuri lepojas ar savu sporta inventāru... Jāteic, gan skolasbiedri, gan skolotāji bija pārsteigti un, domājams, arī atklāja daudz jauna par to, cik dažādi un talantīgi ir pamatskolas 1.-6.klašu audzēkņi.

Nosaka garšvielas.

Skolēniem bija jāatpazīst olu kastītēs saliktās 10 pārtikas vielas un garšvielas (lauru lapas, šķeltie zirņi, kafijas pupas, pipari, cukurs, sāls, milti u.c.). Konkursa organizētāji atzina, ka nemaz jau tik viegli neveicās. Tomēr skolēniem, kuri vecākiem mājās palīdz gatavot ēst, tas grūtības nesagādāja.

Ja zēni sit naglas, tad meitenes mizo kartupeļus. Te jāatklāj, ka, gatavojoties skolas konkursam, dažās mājās ģimenes katru dienu pārtika no kartupeļiem, ko mizoja bērni. Meiteņu mammas atzina, ka šis konkurss tiešām bija noderīgs, jo viņu mīļās atvases bija spiestas iemācīties dzīvei tik nepieciešamu lietu. Attēlā no kreisās puses: Lina Ivanova (4.c klase), Līga Panga (3.c klase), Estere Vigule (3.a klase) un Loreta Liepniece (4.d klase).

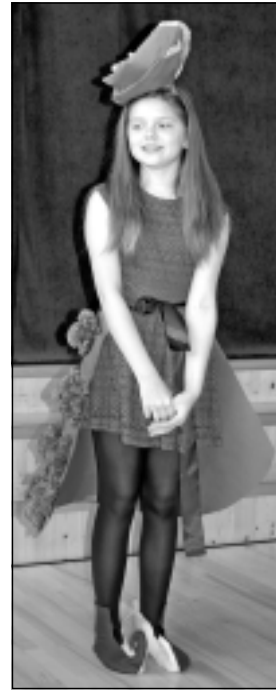
Iestājas par draudzību. 1.b klases skolniece Sabine Ločmane ir meitene, kura piedalās dažādos konkursos un apmeklē “Loti”. Viņa atzīst, ka tērpa ideja ir mudināt visiem būt draudzīgiem un prast pasniegt viens otram draudzīgu roku.

Kas tas par zēnu, kurš neprot iesist naglu? Tāpēc zēni rādīja, ko māc. Konkursa organizētāji atzina, ka Balvu pamatskolā patiešām aug isti vīrieši!

Atpazīst vietas pilsētas kartē. Balvu pamatskolas skolēni lepojas ar savu skolu, pilsētu un valsti, tāpēc viens no konkursa uzdevumiem - orientēties Balvu pilsētas kartē. Savas prasmes apliecināja arī 4.b klases skolnieks Kristers Kuļšs (foto).

“Pavasaris”. Pēdējā konkursa dienā ikvienam skolēnam bija jāizveido tērps, kas vislabāk raksturo pašu. Tā kā pavasara neatņemama sastāvdaļa ir ziedi, daudzas meitenes bija izvēlējušās šo tēmu. 5.c klases skolniece Beāte Dārziņa (foto) tērpā “Pavasaris” pārtapa par vizbulīti, jo viņai ļoti patīk zila krāsa. Tērpu, kura akcenti darināti no kartona, kreppapīra un filca, meitene aizņēmas no paziņām, bet kopā ar vecmammu papildināja. Beāte atzina, ka 5.klasē visām meitenēm jau jāprot mizot kartupeļi, strādāt dārzā un ravēt zemes, bet galvenais - labi jāsmējas!

Iejūtas indiāņa lomā.

1.b klases skolēns Armands Noviks indiāņa tērpu aizlienēja no deju grupas “Hugo” tāpēc, ka sporto tik daudz kā indiāņi un viņam patīk atrasties dabā. Pūsis iedvesmojās arī no filmām, ko dažreiz skatās.

Rezultāti

1.-2.KLAŠU GRUPĀ

“Supermeitene 2016” KSENIJA SNEGOVA (2.b klase)

“Superpuika 2016” ILJA POLIS (2.b klase)

“Man vislabāk patika noteikt garšvielas,” teic Ksenija. “Bet man - orientēties Balvu kartē,” teic Ilja. Nākamā gada konkursu abi iesaka papildināt ar uzdevumu: ar aizsietām acīm noteikt produktus pēc taustes un garšas. Ksenijai konkursam gatavoties palīdzēja mamma, kura meklēja internetā informāciju par hip-hopu. Savukārt Iljas talants ir nosaukt valstu galvaspilsētas, ko viņam kopš 3,5 gadiem palīdz mācīties tētis. Šobrīd zēns zina 200 valstu galvaspilsētas, ko arī pierādīja - klātesošie sauca valsti, bet Ilja bez kļūdišanās nosauca tās galvaspilsētu.

3.-4.KLAŠU GRUPĀ

“Supermeitene 2016” KAROLĪNA LOGINA (3.b klase)

“Superpuika 2016” MARKUSS MEDINIEKS (4.c klase)

Karolīna atzīst: “Man vislabāk patika praktiskie uzdevumi, īpaši ietīt konfekti papīriņā. Patik dejot - jau kopš bērnības dejuju deju studijā “Terpsihora”. Tā kā meitenes bērnības sapnis ir spēlēt vijoli, viņa to arī darīja, piesakot savu talantu. Savukārt Markuss lepojas ar to, ka bija ģērbies tautu tērpā: “Es tajā jutos īpaši lepns, jo dzīvoju Latvijā. Man konkursā patika darboties ar pultīm, ar kuru palīdzību vajadzēja atbildēt uz jautājumiem, saistītiem ar matemātiku un dabaszinībām.” Viens no nākamgada konkursa uzdevumiem, viņaprāt, varētu būt prasme piešūt pogu vai nopīt pīnīti.

5.-6.KLAŠU GRUPĀ

“Supermeitene 2016” KARLĪNA LOČMELE (6.d klase)

“Superpuika 2016” KRISTERS LEIŠAVNIEKS (5.b klase)

“Man vislabāk patika demonstrēt savu talantu - dejošanu. Nākamgad ieteiktu sagatavot priekšnesumus, kas atklātu skolēnu personību vēl vairāk. Vēlētos arī vairāk laika, jo šogad tas bija ierobežots - 3 minūtes, lai iepazīstinātu ar sevi,” atzīst Karolīna. Savukārt Kristers teic: “Man ļoti patika šis konkurss un biju pārsteigts, ka uzvarēju. Džentlmeņa testa uzdevumi nešķita grūti, jo ģimenē ar brāli vienmēr esam mācīti pieklājīgi uzvesties. Tāpat arī praktiskie uzdevumi ļoti patika, jo ikdienā labprāt strādāju gan dažādus darbus, gan dažreiz gatavoju ēst.”

“Jauno žurnālistu skolas” lappusi sagatavoja S.Gugāne

“Lai trakuma pietiek arī turpmāk!”

Vasarsvētkos Balvu Kultūras un atpūtas centrā gandrīz piecu stundu garumā divpadsmit mūspuses vecmāmiņas demonstrēja savas prasmes un talantus apliecinot, ka ir vislabākās un vismiļākās. Viņas dziedāja, dejoja, deklamēja pašsacerētus dzejoļus, kā arī atklāja savus vaļaspriekus un pat uz skatuves spēlēja futbolu. Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece Sarmīte Cunska vecmāmiņām teica lielu paldies par uzdrīkstēšanos uzsvērot, ka ne visu var nosvērt ar naudu: “Runājot par šo pasākumu, neizpalika *šķēpu laušana*, vai ir vajadzīgs, vai ir nepieciešams, vai tas ir to vērts? Ir to vērts! Vēlos ziedu pušķi pasniegt Anitai Strapcānei - viņa tikai ar savu pozitīvo trakumu dabūja gatavu šo pasākumu. Lai trakuma pietiek arī turpmāk!”

“Vecmāmiņa Centība”. INITA PAVLOVA no Tilžas atzina, ka viņas dzīvē vissvarīgākais vārds ir ‘uzdrīkstēšanās’: “Uzdrīkstēšanās būt, uzdrīkstēšanās atļauties, uzdrīkstēšanās darīt.” Viņa ir laimīga, jo ģimenē ir labs un gādīgs vīrs, trīs brīnišķīgi bērni un trīs mīļas sirsniņas - mazmeitiņas, kuras silda un spīd kā saulītes un ikreiz piepilda mājas klusumu kā zvaniņi. Tāpat Inita pastāstīja, ka patīk šūt un viņas šujmašīna vienmēr ir gatava kādam izpalīdzēt. “Esmu neatkārtājama sieviete, mīļākā mamma un visjaukākā *mimi*, kā mani sauc mazmeitiņas,” viņa piebilda. Žūrija I.Pavlovu nominēja kā “Vecmāmiņa 2”.

“Vecmāmiņa Atsaucība”. ILONA DŽIGURE dzimusi piecu bērnu ģimenē un augusi Tilžā. “Ikdienā esmu Joņa sīva un Līgas mamma. Jau piecus gadus esmu vecmāmiņa mūsu enerģiskajam mazdēliņam Ralfam, kurš mani sauc par *epatu*. Savukārt mazā Paula, kura tikko ir iegājusi otrajā gadiņā, nereti teic man: “E – ej, e - ej.” Un es eju kopā ar saviem mīļajiem,” pastāstīja Ilona. Vecmāmiņa atklāja, ka viņas būtību savā dzejoļī precīzi ir izteikusi Ārija Elksne: “Visu mūžu es ceļu māju, tas ir sievietes sensenais amats...”

“Vecmāmiņa Optimisms”. AINA BISENIECE dzimusi visauktākajā janvāra dienā, kad lauskas spārdīja pakšus un krāsni kurējās uguns liesmas. Viņa ir pārliecināta, ka dzīvo visskaistākajā un augstākajā vietā - Naudaskalnā. Vecmāmiņai patīk rušināties dārzā, ziedu dobēs, ziemas vakaros palasīt un paadīt, kā arī uzrakstīt kādu pārdomu vai dzejas rindu.

“Vecmāmiņa Balvu novads 2016”. Galvenā titula ieguvēja Iveta Alpe, jautāta par izjūtām, saņemot kroni, atzina, ka tās ir patīkamas: “Visas divpadsmit vecmāmiņas bija talantīgas un ikviens bija pelnījis šo kroni. Katra daudz ko ieguvām - satikāmies kā sveši cilvēki, bet tagad esam kā vienota komanda. Iegūstot jaunas emocijas un zināšanas, cilvēks top bagātāks. Uzdrīkstieties arī Jūs!”

“Vecmāmiņa Omulība”. VALENTĪNA FEDULOVA dzimusi un augusi laukos 10 bērnu ģimenē. Zīmīgi, kā arī vīrs Boriss audzis 10 bērnu ģimenē. Viņiem ir dēls Juris un meita Inga, kā arī trīs mazbērniņi. Valentīnas vaļasprieks ir dārzs. “Ne velti, kad vīrs dusmīgs, viņš saka, lai Tev tajā saulē mazdārziņu neiedotu, bet, ja iedos, tad 5 hektārus bez zirga un akas,” jokoja vecmāmiņa. Viņas dzīves moto: priecāties par to, kas ir, un nebēdāties par to, kā nav.

“Vecmāmiņa Šarms”. IVETAALPE dzimusi un augusi Rīgā. Nu jau 25 gadus dzīvo Balvos un šogad svinēs kāzu jubilejas 30.gadadienu. “Dievs mūsu laulību ir svētījis ar septiņiem talantīgiem un mīļiem bērniem. Esmu kā sniegbaltīte ar 7 rūķīšiem, turklāt trīs vecākie bērni jau ir dibinājuši savas ģimenes un dāvājuši četrus mīļus mazbērņus, bet septembrī gaidām piekto mazbērniņu. Savu dzīves moto smeļos Dieva vārdā, Bibelē. Tur es atrodu atbildes, stiprinājumu uz visiem dzīves jautājumiem,” paskaidroja viņa.

“Vecmāmiņa Talants”. ELITA GROMOVA atklāja, ka skaisto un bezrūpīgo bērniņu pavadīja Tilžā. Vēlāk Balvos viņa satika liktenīgo vīrieti - vīru Vadimu, ar kuru kopā nodzīvoti 28 gadi, izaudzinātas divas brīnišķīgas meitas leva un Alina. Īpaši Elitu priecē mazdēliņš Deivjjs, kuram drīz būs jau 9 gadi. “Kopš 5 gadu vecumu viņš spēlē futbolu. Esmu kopā ar viņu treniņos un sacensībās, esmu viņa līdzjutēja, karsējmeite, trenere,” pastāstīja vecmāmiņa. Viņa no Balvu novada pašvaldības izpilddirektora vietnieka Jāņa Roginska saņēma neatkarīgās vērtētāju komisijas atzinības balvu.

“Vecmāmiņa Foto”. INTAI KUĻŠAI jau vairāk nekā 20 gadus dzimtā pilsētā ir Balvi. Viņa lepojas ar diviem pieaugušiem bērniem, kā arī ar to, ka vairāk nekā gadu ir vecmāmiņas statusā. Intas vaļasprieks ir fotografēšana un izšūšanas māksla. Viņas moto: mācīties, paplašināt redzesloku, būt harmonijā ar sevi, mīlēt dzīvi un visu, ko tā sniedz.

“Vecmāmiņa Ģimeniskums”. SKAIDRĪTE SALENIECE nu jau 33 gadus dzīvo skaistā piepilsētas pagastā – Bērzkalnē, kur ir viņas ģimenes mājas. Viņa pamatoti lepojas, ka visu dzīvi ir saņēmusi lielu vīriešu uzmanību, jo ir vīra un trīs dēlu lolota un lutināta. “Šajā vīriešu lokā esmu ne tikai lutināta, bet reizēm nācies pildīt arī pulka komandiera pienākumus,” jokoja Skaidrīte. Tāpat viņa lepojas, ka četriem mazbērniem ir gādīgi un atbildīgi tēvi. S.Saleniece saņēma titulu “Vecmāmiņa 3”.

“Vecmāmiņa Enerģija”. JANĪNA BĒRZIŅA dzimusi Rēzeknes novadā. Viņa lepojas ar vīru Nikolaju, dēliem Agri un Sergeju, kā arī ar mazbērniņiem Mariku, Sigitu, Jēkabu un Kristapu. “Vai esmu moderna vecmāmiņa? Jā, protams, tas ir pamanāms. Mans darbs un miļākā nodarbošanās ir mūzika, un jau 38 gadus to mācu bērniem, bet relaksējos bišu dravā. Moto: viss, kas mani nenogalina, padara stiprāku,” teica Janīna.

“Vecmāmiņa Elegance”. ILONA LOČMELE jau 36 gadus ir uzticīga vienīgajai darba vietai - bērnudārzam “Pilādzītis”. Viņasprāt, neviens mākslinieks nav nospēlējis vairāk lomu kā pirmsskolas skolotāji: “Tādēļ varu teikt, ka visa dzīve ir kā teātris. Pirms 40 gadiem šeit, kultūras namā, uz šīs pašas skatuves sastapu savu vīru Jāzepu. Nu jau 38 gadus esam kopā un mums ir trīs brīnišķīgi bērni - meitas Lolita, Solvita un dēls Viesturs, kuri dāvājuši četrus jaukus mazbērņus.” Kādreizējā pilsētniece ir pārtapusi lauku meitenē, jo jau daudzus gadus viņas dzīvesvieta ir Kubulu pagastā Esmeraldovā. “Mani visbiežāk var sastapt uz Kubulu-Balvu šosejas ar velosipēdu,” viņa paskaidroja. Jāpiebilst, Ilonai žūrija piešķīra titulu “Vecmāmiņa 4”.

Kas tas bija? Balvu Kultūras un atpūtas centra direktore, Latvijas “Vecmāmiņa 2015” un “Grandma Globe 2015” Anita Strapcāne atgādināja, ka izdzīvots ir jauks mirklis. “Mirklis, kas saveda kopā 12 svešas sievietes. Mēs iepazīnāmies, sadraudzējamies, un katra svētdiena mums bija kā svētki. Ar Jums tiekoties, aizmirsās visas nedēļas rūpes un raizes. Šo ceļojumu, kuru iesākām 10.aprīlī, mēs šodien pabeidzam un tagad atgriezīsimies mājās uz savā stiprā kuģa. Esam izdarījušas darbu, kuru nedrīkst aizmirst un atstāt novārtā. Mums ir kaut kas cēls un labs vēl jāturpina darīt,” vēlēja viņa.

“Vecmāmiņa Smalkjūtība”. VIJA LANCMANE valsi grieza kopā ar savu mazdēliņu Kasparu (foto). “Vienkārša, jautra, atraktīva. Jā, tā esmu es – Vija”, ar sevi iepazīstināja viņa. Tāpat sporta skolotāja atklāja, ka jau kopš mazotnes uz pasauli raugās ar smaidu, jo smaidis, viņasprāt, uzvar naudu: “Visu mūžu esmu centusies dzīves latīņu celt augstāk un augstāk – gan viena audzinot meitas, gan prieku gūstot no diviem brīnišķīgiem mazdēliem.” Vija nedzīvo tāpēc, lai mainītu pasauli, bet tāpēc, lai dzīvotu savu dzīvi skaisti un piepildīti!

“Vecmāmiņa Stils”. LĪGA PENNERE dzimusi, augusi un mācījusies Balvos, tepat arī iepazīsusi vīru Artūru. Viņa pastāstīja, ka pagājušajā gadā nosvinēja sudrabkāzas un jau 21 gadu vada uzņēmumu, kurā aktīvā dzīvesveida piekritējiem piedāvā realizēt savus vaļaspriekus: “Gribi noķert zivi? Nāc pie mums, palīdzēsim izvēlēties makšķeri! Gribi spēlēt futbolu? Lūdzu, bumba! Gribi svētkus? Šausim salūtu!” Tāpat Līga atklāja, ka viņu ģimenē 2011.gads bijis īpašs, jo jūlijā dēls Armands izveidoja ģimeni, bet augustā piedzima meitiņa Marta, turklāt tolaik viņa arī uzzināja, ka kļūs par vecmāmiņu. Jāpiebilst, ka uzņēmēja saņēma vislielāko skaitu skatītāju simpātiju, kā arī “Vecmāmiņa 1” titulu.

Sarūpē pārsteigumu. Konkursa “Vecmāmiņa Balvu novads 2016” patronese Elita Drāke neslēpa, ka pasākums Balvos, kad jaunu dzīves lappusi savās dzīvēs ierakstīja divpadsmit drosmīgas sievietes, bijis vienreizējs. “Katrai no Jums ir jādod kronis. Un tie nav tikai vārdi,” viņa piebilda. Tāpat E.Drāke pārsteidza visus klātesošos paziņojot, ka visas konkursantes uzaicina startēt Latvijas mēroga vecmāmiņu konkursā.

Jaundzimušie

Tēvs dēlu nosauc par Markusu. 3.maijā pulksten 10.51 piedzima puika. Svars - 3,030kg, garums 51cm. Puisēna mamma Svetlana Beļajeva no Alūksnes stāsta, ka šis ir viņas pirmais bērniņš. "Aptuveni piektajā grūtniecības mēnesī ultrasonogrāfijas pārbaudē daktare paziņoja, ka gaidām puiku. Par šo ziņu priecājos ne tikai es, bet arī vīrs Artūrs, kurš bija dēla vārda autors. Artūrs nemaz nešķirstīja vārdadienu kalendāru, nepētīja vārdu nozīmi, bet vienā dienā paziņoja, - ja būs puika, viņu sauks par Markusu, un viss. Arī man šis vārds patika, tāpēc bez apdomāšanās piekritu vīra izvēlei," skaidro Svetlana. Savukārt, ja tomēr piedzimtu meitiņa, jaunie vecāki viņu sauktu par Renāti. Šādu vārda variantu izvēlējās Svetlana. "Ja gadījumā nākamā mums būs meita, par vārda došanu galva vairs nebūs jālauza, jo tas jau izdomāts un zināms," priecājas jaunā māmiņa. Izrādās, mediķu noliktais dzemdību datums bija 13.maijs, taču Svetlana un Artūrs priecājas, ka Markuss piedzima ātrāk. "Kā zinādami, laikus sakārtojām uz slimnīcu līdzī ņemamās somas ar visu nepieciešamo, tāpēc nekāda stresa par to, ka uz slimnīcu jābrauc ātrāk, nebija," teic Svetlana. Viņa stāsta, ka nav nemaz tik traki būt projām no mājām, citā pilsētā, jo mūsdienu tehnoloģijas tagad paver plašas iespējas. "Kad dēls piedzima, vienu no viņa pirmajām fotogrāfijām nosūtīju savai mātai. Tālāk viņa to parādīja gan mūsu abu vecākiem, kuriem šis ir pirmais mazbērniņš, gan pārējiem radiem. Viņi visi mūs ar nepacietību gaida mājās, lai var apraudzīt Markusu," skaidro jaunā māmiņa.

Vārdadienu kalendāru nešķirstīja. 5.maijā pulksten 10.53 piedzima puika. Svars - 3,020kg, garums 51cm. Puisēna mammai Lanai Rižijai no Alūksnes šis ir otrais bērniņš - mazo brālīti mājās ar nepacietību gaida četrus gadus vecais Edgars. "Kad ultrasonogrāfijas pārbaudē daktare pateica, ka arī otrs būs puika, nebija ne pārsteiguma, ne vilšanās. Godīgi sakot, pat priecājos, jo puiku arī gribēju. Nezinu kādēļ, bet šķiet, ka ar viņiem tomēr ir vieglāk," prāto jaunā māmiņa. Tiesa gan, mazais Edgars ar mammu nebija vienprāt, jo ļoti gaidīja, ka kļūs par lielo brāli mazai māsiņai. Lana stāsta, ka jaundzimušo sauks par Robertu - tādu vārdu dēlam viņa izvēlējās kopā ar draugu Mārtiņu. "Ne mēs vārdadienu kalendāru šķirstījām, ne internetā skatījāmies - dēla vārds pats atnāca pie mums. Starp citu, līdzīgi bija arī ar Edgara vārdu. Izdomājām, ka viņu sauks tieši tādā vārdā, un viss. Citu variantu pat neizskatījām," teic Lana. Jaunā māmiņa priecājas, ka otrais puika nepiedzima mediķu noliktajā 13.maijā - datumā, kas abiem ar Mārtiņu nešķiet pārāk labs. Viņuprāt, 5.maijs, kurā puika nāca pasaulē, ir daudz labāks. "Daudzi jautā, kam Markuss līdzīgs. Skatos uz viņu un secinu, ka Edgaram, kad arī viņš bija tikai dažas dienas vecs. Lai arī sākumā lielais brālis ļoti gaidīja māsiņu, nu viņš domas mainījis un to vien dara, kā jautā, kad ar mazo brālīti atbrauksim mājās no slimnīcas. Viņš nespēj sagaidīt brīdi, kad beidzot ieraudzīs mazo brālīti," teic Lana no Alūksnes.

Mareks un Agija = Megija. 4.maijā pulksten 14.00 piedzima meitenīte. Svars - 3,720kg, garums 53cm. Meitenītes mammai Agijai Pušpurei no Gulbenes novada Stradu pagasta šis ir pirmais bērniņš. "Ar vīru Mareku vienkārši gaidījām bērniņu, jo bija pilnīgi vienalga, tas būs puisītis vai meitenīte. Galvenais, ka vesels. Otrajā ultrasonogrāfijas pārbaudē daktare pateica, ka tā būs meitenīte. Protams, par šo ziņu priecājāmies. Taču līdz tam brīdim apkārtējie man jauca prātu ar spriedelējumiem - izskatās, ka būs... Katram bija savs redzējums un priekšstats, jo vēdera forma man tāda, pēc sejas izskatos tāda... Manā gadījumā meitiņa man skaistumu neatņēma, tā ka viss kārtībā," smaidot teic Agija. Jaunā māmiņa stāsta, ka meitu sauks par Megiju. "Mareks un Agija ir Megija. Viss ir ļoti vienkārši un skaisti. Kaut gan man ļoti patik dziedātāja Megija Reilija - viņai ļoti jauka mūzika, un tas savukārt radija simpātijas pret vārdu," apgalvo jaunā māmiņa. Agija stāsta, ka mediķu noliktais dzemdību datums bija ap 25.aprīli, taču pagāja viena diena pēc šī datuma, otra, bet mazulīte dzimt nesteidzās. "Beigās bija tā - visur, kur braucām, līdzī ņemām somas ar mantām, kas bija saliktas slimnīcai. Tas tādēļ, ka nezinājām, kurā brīdī Megija izdomās nākt pasaulē. Viņa nolēma, ka tas būs Latvijai zīmīgā datumā - 4.maijā. Mums ar vīru Mareku par to tikai prieks, jo dzimšanas diena 4.maijā ir foršāk nekā aprīļa beigās," teic jaunā māmiņa no Gulbenes novada.

Ramirs vai Damirs? 10.maijā pulksten 13.00 piedzima puika. Svars - 3,390kg, garums 51cm. Puisēna mammai Ekaterinai Kozlovai no Gulbenes šis ir trešais bērniņš. "Mazo brālīti mājās gaida vēl divi puikas - Arsēnijs, kuram ir 7 gadi, un Maikls, kuram 10.maijā palika 2 gadi. Jā, kā par brīnumu sanācis tā, ka divi mani dēli dzimuši vienā un tajā pašā datumā, tikai viens - no rīta, otrs - pusdienās," teic jaunā māmiņa. Ekaterina sākumā cerējusi, ka trešais dēls nāks pasaulē viņas dzimšanas dienā - 11.maijā - un būs vislabākā un dārgākā dāvana mammai. Taču nekā, viņš labāk izvēlējās piedzimt brāļa dzimšanas dienā. "Turpmāk varēsim svinēt jubilejas jau no aprīļa beigām. Arsēnijam dzimšanas diena ir 24.aprīlī, Maiklam un viņa tikko dzimušajam brālītim - 10.maijā, bet man pašai nākamajā dienā - 11.maijā," prāto trīs dēlu mamma. Viņa stāsta, ka pagaidām dēla vārds vēl līdz galam nav izdomāts, taču, iespējams, viņu sauks par Ramiru vai Damiru. "Patiesībā ar vārda izvēli dēlam īpaši nesteidzos, jo līdz astotajam grūtniecības mēnesim ultrasonogrāfijā daktare solīja meitiņu. Gluži tāpat bija, kad gaidīju Maiklu. Taču meitiņu tā arī nesagaidīju - tagad esmu mamma trīs puikām," teic Ekaterina. Jaunā māmiņa stāsta par kādu interesantu sakritību - pēdējie divi puikas ne tikai dzimuši vienā datumā, bet arī palāta, kurā viņa slimnīcā dzīvo, ir tā pati, kurā Ekaterina dzīvoja ar Maiklu.

Ar māsu nolemj, ka puiku sauks par Kristoferu. 10.maijā pulksten 12.47 piedzima puika. Svars - 4,520kg, garums 55cm. Puisēna vecākiem Santai Voropajevai un Ērikam Kaparšmitam no Alūksnes šis ir pirmais bērniņš. "Jau no paša grūtniecības sākuma ar Ēriku gaidījām puiku un ultrasonogrāfijā, kas bija oktobrī, uzzinājām, ka mūsu vēme piepildījies," stāsta Santa. Jaunā māmiņa teic, ka tiklīdz bija zināms gaidāmā mazuļa dzimums, varēja sākt domāt par vārdu puikam. Tiesa gan, šoreiz Santa neņēma talkā vārdadienu kalendāru, bet abas ar māsu izdomāja, ka dēlu sauks par Kristoferu. "Tāds vārds vienkārši ienāca prātā, un viss. Citu variantu nemaz nemeklējām, jo sapratām, ka īstais vārds ir atrasts," skaidro Santa. Viņa stāsta, ka tagad ģimenē maijs būs jubilejām bagāts mēnesis, jo 10.maijā dzimšanas diena ir Kristoferam, 18.maijā vārdiņsvētkus svin Kristofera tētis Ēriks, bet 26.maijā jubileja ir Santas mātai. "Varēsim svinēt," teic jaunā māmiņa. Viņa stāsta, ka Ēriks dēla dzimšanas brīdī diemžēl nebija klāt, tāpēc viņš bija pirmais, kurš saņēma ziņu, ka puika nācis pasaulē. "Aizsūtīju viņam pirmo dēla bildīti un apsveicu. Pārējie radi, draugi un paziņas varēs nākt apciemot Kristoferu, kad puika mazliet apvelsies un pieņemsies spēkā," noteic jaunā māmiņa no Alūksnes.

Vēl dzimuši:

25.aprīlī pulksten 16.55 piedzima meitenīte. Svars - 3,790kg, garums 53cm. Meitenītes mamma Madara Siliņa dzīvo Baltinavas novadā.

25.aprīlī pulksten 23.25 piedzima puika. Svars - 3,515kg, garums 53cm. Puisēna mamma Laila Bircniece dzīvo Alūksnes novada Malienas pagastā.

27.aprīlī pulksten 4.32 piedzima meitenīte. Svars - 3,640kg, garums 54cm. Meitenītes mamma Elina Kaļva dzīvo Balvos.

5.maijā pulksten 5.19 piedzima meitenīte. Svars - 3,550kg, garums 53cm. Meitenītes mamma Sanda Raibekaze dzīvo Balvu novada Viksnas pagastā.

5.maijā pulksten 5.31 piedzima meitenīte. Svars - 3,500kg, garums 54cm. Meitenītes mamma Līga Priedīte dzīvo Balvu novada Balvu pagastā.

Lappusi sagatavoja S.Karavoičika

Jaunākie žurnālu numuri

Legendas

☞ Sapnis piepildīts. Teātra un kino aktieris Uldis Dumpis ir cilvēks, kurš turas pie pārbaudītām vērtībām – jau vairāk nekā 50 gadu viņš ir kopā gan ar Nacionālo Teātri, gan sievu Dainu.

☞ Slepavības Retklifas lielceļā. 19. gadsimta sākumā londoniešiem noziedzība nebija nekas jauns, taču Retklifas lielceļā notikušais bija šoks pat rūditajiem pilsētniekiem, jo upuri bija godīgi ļaudis.

☞ Sarkano raganu medības. 50. gadu Amerikā strauji izplatījās ne tikai rokenrols, bet arī agresīvā makartisma politika, kad visās malās tika meklēti komunistu aģenti. Simtiem cilvēku zaudēja darbu un nonāca cietumā.

☞ Pārgalvīgie balti - kuršu vikingi. "Dievs Kungs, glāb mūs no mēra, uguns un kuršiem," - tā skan sena lūgšana, atrasta kādā Dānijas viduslaiku baznīcā. Kāpēc senatnē ļaudis tā baidījās no šīs baltu cilts?

☞ Amerikāņu skaistuma etalons. 20. gadsimta sākumā viņas vārds bieži bija lasāms ASV laikrakstu pirmajās lappusēs. Taču Evelīnas Nesbitas mūžs un likteņa pavērsieni bija izdzīvošanas cīņas un traģisma pilni.

☞ Vēl lasiet: kā preses pile radīja paniku Ņujorkā, teitoņu bruņinieku slavas laiki Livonijā un citviet, Šarlotes Brontē privātā dzīve, ieskaits liberālisma pamatos, Austrumu teātru mistērija, sievietes - pirāts Asiņainā Mērija, trakākie pārspilējumi modē Eiropas vēsturē, Agneses Rakovskas elki un citi stāsti, kas jāzina.

Jauns izdevums "Virtuve"

☞ Ilustrētajā rokasgrāmatā "VIRTUVE" apkopotas idejas un praktiski padomi, lai iekārtotu sapņu virtuvi atbilstoši visām gaumēm un iespējām.

☞ Galvenās izdevuma sadaļas:

- interjers,
- remonts,
- energoefektivitāte,
- tehnika,

saimniecība.

☞ Rokasgrāmatā apskatītas aktuālās tendences, dizaineru ieteikumi, pieci klasiskie stili. Izvērtētas studijas tipa un atsevišķās virtuves priekšrocības. Īpaši noderīgs būs dažādu darbvirsma tests. Uzzināsi, kāds ir pareizs un ērts apgaismojums, kādu plīti izvēlēties (no gāzes līdz indukcijas plītij) un kā orientēties katlu un pannu piedāvājumā.

☞ Izdevumā iekļauti arī vairāki praktisko darbu piemēri: soli pa solim, kā montēt tipveida virtuves mēbeles, kā flizēt grīdu, kā atjaunot darbvirsma. Taču galvenais uzvars likts uz plānošanu, kas nozīmē ne tikai izšķirties par virtuves dizainu, bet pārdomātu ergonomiku un energoefektivitāti.

Citādā Pasaule

☞ Bērnbības dziesmas spēks. Tivas šamanis Oržaks māca atrast saskaņu starp ķermeni un garu.

☞ Palīdzība no aizsaules. Dziedniece Agnese Ziedīna - Zariņa saskata slimības ķermeni un izsauc mirušos pēc tuvinieku lūguma.

☞ Ugunīgā Melnā jūra. Vai tiešām indīgas un sprāgstošas gāzes apdraud piekrastes iedzīvotājus?

☞ Gaismas piramīdas svētība. Ezotēriķe Elita Drāke piedzīvojuši atklāsmi gan Sibīrijā, gan Indijā.

☞ Viksna vīrišķībai. Viksna spēj dot vīrišķību un savāc lieko enerģiju.

☞ Maģija konkurences cīņai. Lai sāncenšu un nelabvēļu ieročus pavērstu pret viņiem pašiem.

☞ Uzzīmēt skatienu. Mistisko tekstu ilustratora Edgara Būmeistera atziņas.

☞ Katrā numurā: astroloģes un numeroloģes atbildes uz jūsu jautājumiem, cilvēkstāsti un dziednieka padomi, Mēness dienas kalendārs.

Prātnieks

5. kārtā

Šajā gadā konkursa "Prātnieks" minētājiem atbildes būs jāmeklē daiļliteratūrā. Pie Jums reizi mēnesi dosies kāds rakstnieks, kāds romāns vai kāds literārais tēls. Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīsim līdz nākošā mēneša pirmajam datumam Balvu centrālās bibliotēkas pieaugušo abonementā. Veiksmi minētājiem!

Rakstniecei, dzejniecei, tulkošanai Vizmai Belševicai – 85

1. Cik sējumos apgāds "Jumava" ir izdevis Vizmas Belševicas "Rakstus"?

2. "No romantiskas un skumjas dzejas, no Bībeles motīviem līdz trakajai Paulinei..." Kura literatūras kritiķe ir uzrakstījusi monogrāfiju par Vizmu Belševicu?

3. Vizmas Belševicas bērnbības atmiņas par sevi kā Grīziņkalna meiteni grāmatā "Bille" Latvijā izdota 1995. gadā. Kur un kad publicēti "Billes" pirmie stāsti?

4. Kurš Belševicas dzejoļu krājums sacēla skandālu Padomju Latvijas politiskajā un literārajā vidē un pēc kura iznākšanas dzejniecei ilgu laiku tika liegta iespēja publicēt savus darbus?

5. Belševica vairāku paaudžu lasītājiem atstājusi daudzus izcilu literāro darbu tulkojumus. Kuras viņas tulkotās grāmatas galvenais varonis joprojām iepriecina un uzjautrina gan bērnus, gan pieaugušos kopš pirmā tā izdevuma 1967. gadā?

6. "Tu saki"? Kā sauc personu, kurai šis bija iemīļotākais teiciens? Kā sauc rakstniecei stāstu, kurā viņa aktīvi darbojās, smidzinot lasītājus un vēlāk arī mākslas filmas skatītājus?

4. kārtas atbildes

1. Karers Bells. 2. Luga "Jaunie cilvēki". 3. Romāns "Džeina Eira". 4. Lovudu skola. 5. Viljams Meikpiss Tekerejs. 6. Londonas Nacionālās portretu galerijas īpašums. 7. Šarlotes vīrs Artūrs Bells Nikolss. 8. Dagnija Dreika.

Atbildes uz 5. kārtas konkursa jautājumiem gaidīsim līdz 1. jūnijam Balvu Centrālās bibliotēkas pieaugušo abonementā (Tirgus ielā 7, Balvi, LV-4501) vai elektroniski uz e-pastu: sandra@balvurcb.lv. Balvu uzvarētājam nodrošina veikals "Zvaigzne ABC" Balvos. Vairāku pareizo atbilžu gadījumā veiksminieks tiks izlozēts.

Pareizas atbildes iesūtījuši: O. Zelča, A. Mičule, D. Zelča, I. Homko, A. Ruduks.

Balvu no apgāda "Zvaigzne ABC" saņem ANDIS RUDUKS no Balviem.

Ar jūnija mēnesi "Prātnieks" dodas vasaras atvaļinājumā. Tiksimies atkal septembrī!

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

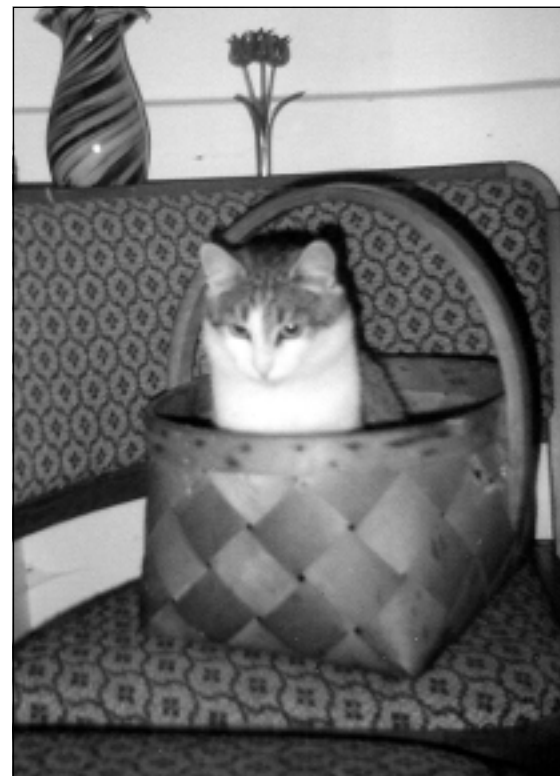
Steķentavā. Iesūtīja Daniels Kivkucāns no Balviem.

Zilās vizbulītes. Iesūtīja Salvis Dundenieks no Bērziņpils.

Ugunsgrieks. Iesūtīja Inese Stankeviča.

Kaķu grozs. Iesūtīja Veronika Gibala.

Lappusi sagatavoja E. Gabranovs

Re, kā!

Tiesā Balvos pasludina spriedumu vjetnamiešiem

Laikrakstā "Vaduguns" regulāri publicējam ziņas par Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes amatpersonu aizturētajiem Vjetnamas un arī citu valstu pilsoņiem, kuri mūspusē nelikumīgi šķērsojuši Latvijas – Krievijas robežu. Šādos gadījumos neilgi pēc likumpārkāpēju aizturēšanas informējam, ka pret ārvalstu imigrantiem uzsākti kriminālprocesi. Bet kāds tad ir reālais tiesas piespriests sods, ar ko jārēķinās šiem cilvēkiem?

Pirms nedaudz vairāk nekā divām nedēļām – 29.aprīlī – Rēzeknes tiesā Balvos (bijusi Balvu rajona tiesa) atklātā tiesas sēdē izskatīja astoņu Vjetnamas Sociālistiskās Republikas pilsoņu krimināllietu, kuri bija apsūdzēti pēc Krimināllikuma 284.panta otrās daļas – par valsts robežas nelikumīgu šķērsošanu personu grupā. Lietu izskatīja tiesnese Simona Gmireka, piedaloties prokurori Zinaidai Pančenko un arī tulkam Kasparam Meilandam. Savukārt apsūdzētie bija Van Toan Nguyen, Xuan Hieu Tran, Trong Khoa Nguyen, Thi Thu Hoai Do, Van Lanh Pham, Khanh Huy Tran, Anh Tuan Le un Van Sec Dinh. Spriedums stājās spēkā 10.maijā.

Šī gada naktī no 18. uz 19.aprīli, izmeklēšanā precīzāk nenoskaidrotā laikā, minētie apsūdzētie nolūkā nelikumīgi, bez iecelšanas dokumentiem, nokļūt Eiropas Savienības valstīs, šķērsojot valsts robežas un apzinoties, ka nevienam no viņiem nav attiecīgo institūciju atļaujas, lai no Krievijas Federācijas nokļūtu Latvijas Republikā, tieši kājām šķērsoja valsts robežu. Vēlāk Viļakas novada Šķilbēnu pagastā, ciema apkaimē, nelūgtos ciemiņus no tālās Vjetnamas aizturēja Valsts robežsardzes amatpersonas.

Tiesas izmeklēšanā apsūdzētie sevi par vainīgiem viņiem izvirzītajā apsūdzībā atzina pilnīgi, izdarīto nožēloja un piekrita neizdarīt pierādījumu pārbaudi. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmās daļas nosacījumiem, ievērojot šajā kriminālprocesā iesaistīto personu viedokļus, arī tiesa nolēma neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā un tiesai pēc lietu materiālu pārbaudes nebija arī šaubu par apsūdzēto vainu. Tiesa apsūdzētajiem atbildību pastiprinot apstākļus nekonstatēja, savukārt kā atbildību mīkstinoši apstākļi bija vaļsirdīgā atzišanās un izdarītā nožēlošana.

Nemot vērā, ka visi apsūdzētie atzina savu vainu, tiesa

uzskatīja, ka viņiem piemērojama islaicīga brīvības atņemšana. Tāpat, ņemot vērā, ka visi astoņi apsūdzētie bija Vjetnamas pilsoņi un viņiem Latvijas Republikā nav patstāvīgas uzturēšanās atļaujas, tiesa uzskatīja, ka apsūdzētajiem kā papildsods piemērojams izraidīšana no Latvijas. Rezultātā Rēzeknes tiesā Balvos Vjetnamas pilsoņus sodīja ar islaicīgu brīvības atņemšanu uz 45 dienām, kā arī noteica papildsodu – izraidīšanu no Latvijas Republikas, nosakot iecelšanas aizliegumu valstī uz četriem gadiem, kas piemērojams pēc pamatsoda izciešanas. Tāpat tiesa lēma, ka likumpārkāpējiem izciestā soda termiņā ieskaitāms jau iepriekš apcietinājumā pavadītais laiks no šī gada 20. līdz 29.aprīlim.

Jāpiebilst, ka 5.maijā tiesā Balvos izskatīja vēl trīs Vjetnamas pilsoņu krimināllietu, kurā Balvu rajona prokuratūras prokurors cēla apsūdzību par identisku pārkāpumu - Latvijas Republikas valsts robežas nelikumīgu šķērsošanu personu grupā. Šī gada 21.aprīlī minētās apsūdzētās personas tieši nelikumīgi šķērsoja valsts robežu ar laivu, pārpeldot robežupi Kuhva (Latvijas pusē upes nosaukums - Kūkova) virzienā no Krievijas Federācijas uz Latvijas Republiku. Kā rakstīts Latvijas Republikas prokuratūras interneta mājaslapā, tiesa apsūdzētajiem piesprieda islaicīgu brīvības atņemšanas sodu uz 45 dienām, nosakot iecelšanas aizliegumu valstī uz četriem gadiem. Sods piemērojams pēc pamatsoda izciešanas.

Informē VUGD

Lai peldsezonu aizvadītu bez traģēdijām

Katru gadu ar nepacietību gaidām jūniju, kas ir ne tikai skolas brīvlaika un atvaļinājumu sākuma laiks, bet daļai iedzīvotāju arī vasaras peldsezonas atklāšanas brīdis. Diemžēl tieši peldsezonā notiek visvairāk traģisku nelaimes gadījumu uz ūdens, tādēļ Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) atgādina, ka peldsezona jāuzsāk prātīgi un ievērojot drošības noteikumus.

Pērn no 1.maija līdz 31.augustam ugunsdzēsēji glābēji izglāba 36 cilvēkus, kuri ūdenstilpnēs bija nokļuvuši nelaimē, no kuriem 23 bija laivotāji. Palīdzība visbiežāk sniegta viriešiem un visvairāk glābšanas darbu īstenots Rīgā, Kurzemē un Zemgalē. Savukārt 70 gadījumos no ūdenstilpnēm izcēla nosliktušos, no kuriem 87% bija virieši. Visvairāk traģisku nelaimes gadījumu notika Rīgā, Rīgas reģionā un Latgalē. Nosliktušie visbiežāk izcelti no upēm, ezeriem un diķiem.

VUGD priekšnieks pulkvedis Oskars Āboliņš atgādina, ka karstajā laikā vislabākā atpūta ir pie ūdenskrātuvēm, taču šīs atpūtas laikā nedrīkst aizmirst par savu, savu bērnu un apkārtējo cilvēku drošību: "Cilvēkiem nevajadzētu naivi domāt, ka nelaimes ar viņiem nekad nenotiks. Vecākiem ar saviem bērniem ir jāpārrunā drošas peldēšanas pamatprincipi un kā rīkoties, ja notiek nelaimes gadījums. Savukārt pieaugušajiem nevajadzētu pārvērtēt savus spēkus un neklūt pārlieku izklaidīgiem, atpūšoties pie ūdens."

Ugunsdzēsēji glābēji novēl visiem drošu un izdevušos vasaru! Savukārt ar plašāku informāciju par drošības padomiem pie un uz ūdens ikviens interesents var iepazīties VUGD interneta mājaslapas sadaļā "Drošības padomi. Drošība uz ūdens".

KAS JĀIEVĒRO DODOTIES PELDĒT?

ALKOHOLS AR PELDI NAV SAVIENOJAMS!

PĀRKARŠANA VAR IZRAISĪT KRAMPJUS!

PĀRVIETOJOTIES AR ŪDENS TRANSPORTU UZVELC GLĀBŠANAS VESTI!

PIESKATI BĒRNUŠ, PĀRRUNĀ AR VIŅIEM DROŠU RĪCĪBU!

112 Zvani

Kāds sods draud par robežas nelikumīgu šķērsošanu?

Krimināllikuma 284.pants par valsts robežas nelikumīgu šķērsošanu izdalīts divās daļās. Panta pirmā daļā par valsts robežas tieši nelikumīgu šķērsošanu likumpārkāpējus paredz sodīt ar islaicīgu brīvības atņemšanu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu. Abos rakstā minētajos gadījumos robežpārkāpējiem tiesa piesprieda islaicīgu brīvības atņemšanu uz 45 dienām un iecelšanas liegumu Latvijā uz četriem gadiem. Tas gan nav maksimālais iespējamais likumā paredzētais sods. Minētā panta otrā daļa par valsts robežas nelikumīgu šķērsošanu, ja to izdarījusi personu grupa vai izmantojot transportlīdzekli, vai neievērojot noteikto iecelšanas aizliegumu Latvijas Republikā, paredz sodu ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar islaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.

Re, kā!

"Sveiciens ģeorallijam no Romūkstiem!"

Ar laikraksta "Vaduguns" redakciju sazinājās JURIS PUŠPURS, kurš aizvadītajās dienās saskāries ar pavisam nesmuku rīcību no citiem cilvēkiem.

Lasītājs pastāstīja, ka pavisam nesen saņēma lūgumu no tā dēvētajiem ģeorallistiem apmesties viņam piederošā īpašumā. To laipni arī atļāvis. Tomēr, kad ciemiņi jau bija devušies prom, vīrietis savas viesmīlības vietā saņēma sāpīgu pliķi pa seju. Kā redzams attēlos, viņa īpašumā bija atstāta atkritumu kaudze, kuras aizvešanai prom talkā vajadzēja ņemt automašīnu. "Sveiciens ģeorallijam no Romūkstiem!" redakcijai adresētā vēstulē ironiski raksta J.Pušpurs.

Kas ir ģeorallijs, to varat izlasīt 29.aprīļa avīzes numurā. Tāpat ikvienu iedzīvotāju atkārtoti aicinām iesūtīt redakcijai foto, kuros redzamas piesārņotas vietas mūspusē vai paši mēsotāji. Ja jūsu rīcībā ir informācija, kas var palīdzēt noskaidrot vainīgās personas, noteikti sazinieties arī ar Balvu novada pašvaldības policiju, zvanot pa tālr. 29445114.

Foto - no personīgā arhīva

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Kultūra

Uz Latgali atved citu valstu studentus

Latvijas Mūzikas akadēmijas profesore un prorektore, Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūta pētniece, etnomuzikoloģe Anda Beitāne aizvadītajā nedēļā uz Ziemeļlatgali bija atvedusi akadēmijas studentus, kuri "Erasmus" studentu apmaiņas programmā kādu laiku dzīvo Latvijā un studē Mūzikas akadēmijā.

"Šiem studentiem lasu lekcijas par latviešu tradicionālo muzicēšanu. Doties uz Latgali un visu redzēt dzīvajā bija mana iniciatīva, jo nevaru iedomāties, kā tradīcijas var iemācīt tikai teorētiski. Zinu, kā tas ir šeit, uz vietas, tāpēc braucām sajūst tradīciju īsto garšu," paskaidroja A.Beitāne. Viņa pastāstīja, ka šādus braucienus plāno katru semestri. Etnomuzikoloģe uzsver, ka tieši Ziemeļlatgale ir viņas mīļākā un svarīgākā vieta: "Šoreiz pielāgojāties Medņevas folkloras kopas un kapelas "Egle" diska atvēršanas pasākumam, bet pārējo pieplānojam klāt. Sākām ar Balvu Novada muzeja ekspozīcijas apskati, kura patiešām ir labākā Latvijā, - no jums var pamācīties visi muzeji! Tur interaktīvā veidā ietverta un parādīta ļoti plaša informācija arī par nemateriālo kultūru. Ruta Cibule padziļināti pastāstīja, ko glabā šīs krātuves, un studenti pēc tam skatījās un visu pētīja paši." Tāpat viņa uzsver, ka patīkama bijusi tikšanās ar Viļakas folkloras kopu "Atzele", kuri dziedājuši arī pie Viļakas Jēzus Sirds Romas katoļu baznīcas krusta. "Pateicoties atsaucīgajiem cilvēkiem, iekļuvām arī baznīcā. Es saku, ka atliek tikai vēlēties, un viss piepildās. Esmu tur bijusi daudzkārt, tāpēc uzskatīju, ka ārzemju studentiem tā bija jāredz," nešaubās A.Beitāne. Pēc tam visi devušies uz Vectilžu klausīties dziedājumus pie krusta, kurus izpildījuši vietējie cilvēki. Lindsay Davisonē no Kanādas atzina, ka var daudz meklēt un skatīties grāmatās, bet nekad to nepiedzīvot dzīvē, kas ir pavisam citādi, nekā iztēlē. "Latvijā esmu trīs mēnešus, bet vēlos palikt ilgāk, jo šeit jūtos kā lielā ģimenē. Latvija dod siltuma sajūtu, te ir patīkami uzturēties," atzina studente. Agnija Ābrama ir latvietē, kuras dzimtas saknes ir no Raunas. Viņa pašlaik studē Tallinā, Igaunijas mūzikas un teātra akadēmijas pirmajā kursā. "Esmu apburta. Jūtos mierīga un pacilāta. Mums jau pasniedzēja Anda Beitāne pirms tam rādīja filmas un stāstīja par tradicionālo muzicēšanu, bet tas nebija tik uzrunājoši kā klātienē. Es neko no redzētā nezināju, tas man bija kā pirmatklājums. Bija interesanti ne tikai klausīties, bet arī padziedāt pašai. Ir sajūta, it kā esmu attīrījies," neslēpa Agnija. Viņas viedoklim piekrit arī Glorija un Džonatans no Itālijas. A.Beitāne ir gandarīta, ka varējuši dzīvot Šķilbēnu pagasta Balkanos, baudīt saimnieku viesmīlību un dabas brīnumaino atmodu pavasarī. Sarunās ar studentiem noskaidrojies, ka viņu zināšanas par šādu Latvijas dabu ir bijušas minimālas, bet, visu izbaudot un piedzīvojot pašiem, uzskati mainījušies.

Medņevā. Kolektīvu "Egle" sveikt ieradās Anda Beitāne un ārzemju studenti, kuri pašlaik mācās Latvijā. Etnomuzikoloģe kārtējo reizi puda apbrīnu "Egļu" dziedātājiem un muzikantiem, bet Džonatans no Itālijas visiem parādīja savu kolorīto muzikālo priekšnesumu.

Daba

Agri rītos bebrs peld uz mežu

Maruta Sprudzāne

Rēdmaņu ģimene Meža ielas namā Žiguros dzīvo septiņpadsmito gadu. Katrs pavasaris te izvēršas citādāks. Citreiz saimnieki gaida ātrāk noskrienam palu ūdeņus, bet šopavasari viņi tuvējā mežmalā skata bebra (ne)darbus.

Innai patīk visi gadalaiki, taču pavasarim ir īpaša aura. Čivina putni, dzied lakstīgala, viendien Innu aizkūkojusi dzeguze. Viņa smeļ: "Naudas man kabatā nebija, taču biju paēdusi, tad jau viss būs labi." Meža ielas apkārtnē cilvēki nebūt nav vienīgie iemītnieki. Te staigā stirnas, diķi dzīvo gan pīles, gan gārnis. Zālē čaukstina eži. Vienreiz ziemā bija atnācis vilks, kas kaimiņam aiznesa suni. Vilka pēdas toreiz manīja arī Rēdmaņu mājas sarga būdas priekšā.

Foto - M.Sprudzāne

Ainava mājas tuvumā. Ap māju ir aptuveni hektārs zemes. Šo platību saimnieki ir rūpīgi izkopuši, un sezonā, kad viss zaļo un saplaukst ziedi, paveras acīm tikama ainava. Tajā līgani spoguļojas Virica. Upei mājas saimnieku dzīvē ir īpaša vieta. Upiete pienāk gandrīz pie pašām durvīm un ar sniegu un ūdeņiem bagātajos pavasaros pamatīgi pārplūdinā apkārtni. Šogad plūdu nebija, toties regulāri rīta agrajās stundās var redzēt bebru, kad tas Viricā virzās no pirts puses uz mežu. Upes ūdeņos ligojas viņa tumšā galviņa.

Foto - M.Sprudzāne

Neviens koks nav par cietu. Bebra priekšzobus klāj cieta emaljas kārta, kas veido asu, kaltam līdzīgu malu. Šie dabiskie kalti, ko darbina ļoti spēcīgi žokļu muskuļi, viegli uzveic pat viscietāko koku. Jau pirms kāda gada Rēdmaņus pārsteidza fakts, kad rudens pusē pēkšņi no ainavas pazuda pāris lielās plūmes, kas jau briedināja augļus. Lai no līdzīga posta pasargātu kokus mājas tuvumā, kas aug Viricas krastos, saimnieki tos iežogoja ar drāšu pinumiem.

Foto - M.Sprudzāne

Cenšas sadzīvot. Inna Rēdmane atzīst, ka bebra darbi, protams, kaitē mežam, koki pūst, pārpurvojas vide, taču uz bebru viņa ļaunu prātu netur. Bebrs taču rūpējas par savu dzīvesvietu, cenšas to saglabāt un tāpēc gāz kokus. Inna saka: "Viņš ir mūsu tuvākais kaimiņš, tāpēc mums jāpieņem vienam otru un jāsadzīvo. Arī dzīvniekiem vajadzīga vieta un iztikšana."

Foto - M.Sprudzāne

Re, kāds meistars! Mežā bebrs veicis pavisam lielus darbus. Tur ir sabūvēti aizsprosti, kas upes ūdeņiem liek mainīt tecējumu. Gāzdams koku aizsprosta būvei, bebrs vienlaikus var ieturēt arī maltīti, jo viņam garšo mizas kārtiņa un pumpuri. Aizsprostus bebrs taisa ar mērķi, lai ieeja alā atrastos zem ūdens. Tad gan pats, gan tā bērni būs drošībā.

Aizsprostu nojaukšana nelīdz

Savs vārds par bebrim sakāms Susāju pagasta iedzīvotājam ALDIM PUŠPURAM, mežiniekam pēc izglītības un arī sirds aicinājuma.

-Ļaudis mēdz sūkstīties par ļaunumu, ko nodara bebrs, zidītājdzīvnieks, kura galvenā mītne ir dažādas ūdenstilpes. Bebrī tekošajos ūdeņos, mazās upītēs vai meliorācijas grāvjos prasmīgi sabūvē aizsprostus, un izveidojas lielākas vai mazākas ūdenskrātuves. Būvniecība iespējama tur, kur ir būvmateriāls - krūmi, koki, zāle, dubļi. Aplūdinot platības, postījumus bebrs nodara galvenokārt mežsaimniecībai. Kas var saskaitīt tās platības, ko bebrī ir noslīcinājuši, jo neviena koku suga neiztur ilgstošu mitrumu. Bijušajā Egļavas mežniecībā atrodas, domāju, gandrīz pilnībā iznīcināts dabas liegums Vjadas meži. Tas atrodas abos krastos Vjadas upes augštecē, te bija unikāli mazskarta meža biotopi, kas tagad ir zem ūdens. Ja meliorācijas sistēmas regulāri neuzrauga, bebra postījumi var būt milzīgi. Tas tāpēc, ka šo dzīvnieku skaits ir neproporcionāli liels teritorijai, kurā viņi atrodas.

Pirmskara Latvijā bebrī bija iznīcināti pilnībā, jo bebra kažokāda ir visnodilumizturīgākā. Arī manam tēvam kādreiz bija ziemas mētelis ar bebra kažokādas apkakli. Īsti neatceros - varbūt pagājušā gadsimta divdesmito gadu beigās nolēma bebru populāciju Latvijā atjaunot. Tas tika darīts ar divu populāciju īpatņu palīdzību. Bebrus ievada no Kanādas, bet no Norvēģijas daži pāri bija kā augstu valsts amatpersonu dāvinājumi. Žurnālā "Meža Dzīve" lasīju rakstu, kāds prieks, ka bebru pārim parādījušies pēcnācēji. Labi apsaimniekotā īpašumā, kur grāvmalas nav aizaugušas ar krūmiem, postījumi nav iespējami, bet mežā ir nedaudz savādāk. Tur bebru skaits būtu nopietni jāregulē. Nedaudz divaina man šķiet cilvēku cīņas metode, izjaucot aizsprostus. Bebra kungs ļoti īsā laikā uzbūvē jaunu aizsprostu, tikai citā vietā.

